ทบทวน วินัยมุข นักธรรมชั้นโท

วินัย แบ่งออกเป็น

๑. **อาทิพรหมจริยกาสิกขา**

๒. **อภิสมาจาริกาสิกขา หรือ อภิสมาจาร**

(ปี 2557) พระวินัยแบ่งออกเป็นกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

ตอบ แบ่งออกเป็น ๒ อย่าง คืออาทิพรหมจริยกาสิกขา ๑ อภิสมาจาริกาสิกขา ๑ ฯ

(ปี 2556) อภิสมาจาร คืออะไร? เป็นเหตุให้ต้องอาบัติอะไรได้บ้าง?

ตอบ คือ ขนบธรรมเนียมของภิกษุ ฯ อาบัติถุลลัจจัยและอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2554) ภิกษุผู้ปฏิบัติพระวินัยส่วนอภิสมาจารให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีงาม จะต้องปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ จะชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีงาม ต้องปฏิบัติโดยสายกลาง คือไม่ถือเคร่งครัดอย่างงมงาย จนเป็นเหตุทำตนให้ลำบาก เพราะเหตุธรรมเนียมเล็ก ๆ น้อย ๆ อันขัดต่อกาลเทศะ และไม่สะเพร่ามักง่าย ละเลยต่อธรรมเนียมของภิกษุ จนถึงทำตนให้เป็นคนเลวทราม ฯ

(ปี 2553) อาทิพรหมจริยกาสิกขา กับ อภิสมาจาริกาสิกขา ต่างกันอย่างไร?

ตอบ ต่างกันดังนี้

อาทิพรหมจริยกาสิกขา ได้แก่ข้อศึกษาอันเป็นเบื้องต้นแห่งพรหมจรรย์ อันได้แก่พระพุทธบัญญัติที่ทรงตั้งไว้ให้เป็นพุทธอาณา เป็นสิกขาบทอันมาในพระปาติโมกข์ เป็นข้อบังคับโดยตรงที่ภิกษุจะต้องประพฤติปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ส่วนอภิสมาจาริกาสิกขา ได้แก่ข้อศึกษาอันเนื่องด้วยอภิสมาจาร คือมารยาทอันดี ที่ทรงบัญญัติหรืออนุญาตไว้ อันมานอกพระปาติโมกข์ เป็นขนบธรรมเนียมอันดีงามของหมู่คณะที่ควรประพฤติ

(ปี 2552) สิกขาบทนอกพระปาติโมกข์ที่เรียกว่าอภิสมาจารแบ่งเป็น ๒ คือเป็นข้อห้าม ๑ เป็นข้ออนุญาต ๑ นั้นคืออย่างไร? ปรับโทษแก่ผู้ล่วงละเมิดไว้อย่างไร?

ตอบ ที่เป็นข้อห้ามคือ กิริยาบางอย่างหรือบริขารบางประเภทไม่เหมาะแก่สมณสารูป จึงทรงห้ามไม่ให้กระทำหรือใช้บริขารเช่นนั้น เช่น ห้ามไม่ให้ไว้ผมยาว ไม่ให้ไว้หนวดเครายาว ไม่ให้ใช้บาตรไม้ เป็นต้น

ที่เป็นข้ออนุญาต คือเป็นการประทานประโยชน์พิเศษแก่พระภิกษุ เช่น ทรงอนุญาตวัสสิกาสาฎกในฤดูฝน เป็นต้น ฯ

ปรับโทษโดยตรงมีเพียง ๒ คือ ถุลลัจจัย ๑ ทุกกฏ ๑ แม้ในข้อที่ทรงอนุญาต เมื่อไม่ทำตาม ก็เป็นอาบัติทุกกฏ เพราะไม่เอื้อเฟื้อ ฯ

(ปี 2551) อภิสมาจาร คืออะไร? ปรับอาบัติได้กี่อย่าง? อะไรบ้าง?

ตอบ คือ ธรรมเนียมของภิกษุ ฯ ปรับอาบัติได้ ๒ อย่าง ฯ

คือ ถุลลัจจัยและทุกกฏ ฯ

(ปี 2550) อภิสมาจาร มีรูปเป็น ๒ อย่าง อย่างหนึ่งเป็นข้ออนุญาต อีกอย่างหนึ่งคืออะไร? และปรับอาบัติอะไรได้บ้าง?

ตอบ อีกอย่างหนึ่งคือ ข้อห้าม ฯ

ปรับอาบัติถุลลัจจัยและอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2549) อภิสมาจาร คืออะไร? ภิกษุล่วงละเมิดจะเกิดความเสียหายอย่างไร?

ตอบ คือ ธรรมเนียมของภิกษุ ฯ

ถ้าล่วงละเมิดแต่บางอย่างหรือบางครั้งก็เสียหายน้อย แต่ถ้าล่วงละเมิดมากอย่างหรือเป็นนิตย์ ธรรมเนียมย่อมกลายไป หรือเสื่อมไป ภิกษุจะแตกเป็น ๒ พวก คือเคร่งและไม่เคร่ง ฯ

(ปี 2548) ภิกษุผู้ละเมิดสิกขาบทนอกพระปาฏิโมกข์ต้องอาบัติอะไรได้บ้าง?

ตอบ ต้องอาบัติถุลลัจจัย และ ทุกกฏ ฯ

(ปี 2546) สิกขาบทนอกพระปาฏิโมกข์ เรียกว่าอะไร? มีกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

ภิกษุล่วงละเมิดสิกขาบทนอกพระปาฏิโมกข์นั้น ต้องอาบัติโดยตรงอย่างไรบ้าง?

ตอบ เรียกว่าอภิสมาจาร ฯ

มี ๒ อย่าง คือ เป็นข้อห้าม ๑ เป็นข้ออนุญาต ๑ ฯ

ต้องอาบัติโดยตรง ๒ อย่าง คือ ถุลลัจจัย ๑ ทุกกฏ ๑ ฯ

(ปี 2545) อภิสมาจารคืออะไร? แบ่งเป็นกี่ประเภท? อะไรบ้าง?

ขันธ์แห่งจีวรประกอบด้วยอะไรบ้าง? ทรงมีพระพุทธานุญาตไว้อย่างไร?

ตอบ คือธรรมเนียมของภิกษุ แบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ เป็นข้อห้าม ๑ เป็นข้ออนุญาต ๑ ฯ

ประกอบด้วยมณฑล อัฑฒมณฑล และอัฑฒกุสิ ฯ

ทรงมีพระพุทธานุญาตไว้ว่า จีวรผืนหนึ่งให้มีขันธ์ไม่น้อยกว่า ๕ เกินกว่านั้นใช้ได้ แต่ให้เป็นขันธ์ที่เป็นคี่ คือ ๗, ๙, ๑๑ เป็นต้น ฯ

(ปี 2544) พระวินัย แบ่งออกเป็นกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

จะปฏิบัติพระวินัยอย่างไร จึงจะเรียกได้ว่า พอดีพองาม?

ตอบ แบ่งออกเป็น ๒ อย่างคือ อาทิพรหมจริยกาสิกขาบท ๑ อภิสมาจาร ๑ ฯ

ต้องปฏิบัติพระวินัยโดยสายกลาง คือไม่ถือเคร่งครัดอย่างงมงาย จนเป็นเหตุต้องทำตนให้เป็นคนลำบาก เพราะเหตุธรรมเนียมเล็ก ๆ น้อย ๆ อันขัดต่อกาลเทศะ และไม่สะเพร่ามักง่าย ละเลยต่อธรรมเนียมของภิกษุ จนถึงทำตนให้เป็นคนเลวทราม จึงจะเรียกได้ว่า พอดีพองาม

(ปี 2544) ภิกษุผู้ไม่เอื้อเฟื้อในอภิสมาจารมีโทษอย่างไรบ้าง?

ภิกษุเปลือยกายด้วยอาการอย่างไรบ้าง ที่เป็นเหตุให้ต้องอาบัติและไม่ต้องอาบัติ?

ตอบ มีโทษปรับอาบัติถุลลัจจัยเป็นอย่างสูง แต่มีน้อย ส่วนมากปรับอาบัติทุกกฏเป็นพื้น

ถ้าเปลือยกายเป็นวัตรอย่างเดียรถีย์ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ถ้าเปลือยกายทำกิจแก่กัน คือไหว้ รับไหว้ ทำบริกรรม ให้ของ รับของ เปลือยกายในเวลาฉันและดื่ม ต้องอาบัติทุกกฏ แต่ในเรือนไฟและในน้ำ ไม่ต้องอาบัติ

ล่วงละเมิดพระวินัยแล้วไม่ต้องอาบัติ

(ปี 2555) ภิกษุแม้ล่วงละเมิดพระวินัยแล้วไม่ต้องอาบัติ ได้รับยกเว้นทุกสิกขาบท ได้แก่ภิกษุประเภทไหนบ้าง?

ตอบ ได้แก่ ภิกษุบ้าคลั่งจนไม่มีสติสัมปชัญญะ

ภิกษุเพ้อจนไม่รู้สึกตัว

ภิกษุกระสับกระส่าย เพราะมีเวทนากล้าจนถึงไม่มีสติ ฯ

นั่งลงบนอาสนะ

(ปี 2556) ภิกษุเมื่อจะนั่งลงบนอาสนะ ทรงให้ปฏิบัติอย่างไรก่อน? ที่ทรงให้ปฏิบัติอย่างนั้นเพื่อประโยชน์อะไร?

ตอบ ทรงให้พิจารณาก่อน อย่าผลุนผลันนั่งลงไป ฯ

เพื่อว่าถ้ามีของอะไรวางอยู่บนนั้น จะทับหรือกระทบของนั้น ถ้าเป็นขันน้ำก็จะหก เสียมารยาท พึงตรวจดูด้วยนัยน์ตา หรือด้วยมือลูบก่อน ตามแต่จะรู้ได้ด้วยอย่างไร แล้วจึงค่อยนั่งลง ฯ

สังฆกรรม ๓

๑. **การสวดปาฏิโมกข์** ต้องการสงฆ์จตุวรรค คือ ๔ รูป เป็นอย่างน้อย

๒. **อุปสมบทกรรมในปัจจันตประเทศ** ต้องการสงฆ์ปัญจวรรค คือ ๕ รูป เป็นอย่างน้อย

อุปสมบทกรรมในมัธยมประเทศ ต้องการสงฆ์ทสวรรค คือ ๑๐ รูป เป็นอย่างน้อย

๓. **อัพภาณกรรม** ต้องการสงฆ์วีสติวรรค คือ ๒๐ รูปเป็นอย่างน้อย

(ปี 2555) สังฆกรรม ๓ อย่างนี้ คือ การสวดปาฏิโมกข์ อุปสมบทกรรมและอัพภาณกรรม มีจำกัดจำนวนสงฆ์อย่างน้อยเท่าไรจึงจะถูกต้องตามพระวินัย?

ตอบ การสวดปาฏิโมกข์ ต้องการสงฆ์จตุวรรค คือ ๔ รูป เป็นอย่างน้อย

อุปสมบทกรรมในปัจจันตประเทศ ต้องการสงฆ์ปัญจวรรค คือ ๕ รูป เป็นอย่างน้อย อุปสมบทกรรมในมัธยมประเทศต้องการสงฆ์ทสวรรค คือ ๑๐ รูป เป็นอย่างน้อย

อัพภาณกรรมต้องการสงฆ์วีสติวรรค คือ ๒๐ รูปเป็นอย่างน้อย ฯ

กายบริหาร ๑๔ ธรรมเนียมการดูแลรักษาร่างกายของภิกษุให้สะอาดถูกสุขอนามัย

- อย่าไว้ผมยาว
- อย่าไว้เล็บยาว
- อย่าเปลือยกายในที่หรือในเวลาไม่สมควร
- อย่านุ่งห่มเหมือนคฤหัสถ์

- อย่าพึงผัดหน้า อย่าพึงไล้หน้า อย่างพึงทาหน้า อย่าพึงย้อมหน้า อย่าพึงเจิมหน้า อย่าพึงย้อมตัว เว้นไว้แต่อาพาธ.

(ปี 2557) การผัดหน้า ไล้หน้า ทาหน้า ทรงห้ามและทรงอนุญาตไว้ในกรณีใด?

ตอบ ทรงห้ามในกรณีที่ทำเพื่อให้สวยงาม ทรงอนุญาตในกรณีที่อาพาธ เช่น เป็นโรคผิวหนัง เป็นต้น ฯ

(ปี 2557) ภิกษุเปลือยกายในกรณีต่อไปนี้ ต้องอาบัติอะไรหรือไม่?

ก. เปลือยเป็นวัตรอย่างเดียรถีย์ ข. เปลือยทำกิจแก่กัน เช่นไหว้ รับไหว้

ค. เปลือยในเวลาฉัน ในเวลาดื่ม ง. เปลือยในเรือนไฟ

จ. เปลือยในน้ำ

ตอบ ก. ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ข. และ ค. ต้องอาบัติทุกกฏ

ง. และ จ. ไม่ต้องอาบัติ ฯ

(ปี 2556) ข้อว่า อย่าพึงนุ่งห่มผ้าอย่างคฤหัสถ์ นั้นมีอธิบายอย่างไร?

ตอบ มีอธิบายว่า ห้ามนุ่งห่มเครื่องนุ่งห่มของคฤหัสถ์ เช่น กางเกง เสื้อ ผ้าโพก หมวก ผ้านุ่งผ้าห่มสีต่าง ๆ ชนิดต่าง ๆ และห้ามอาการนุ่งห่มต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ของภิกษุ ฯ

(ปี 2554) เปลือยกายอย่างไรต้องอาบัติถุลลัจจัย? อย่างไรต้องอาบัติทุกกฏ?

ตอบ เปลือยกายเป็นวัตรเอาอย่างเดียรถีย์ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ฯ

เปลือยกายทำกิจแก่กัน เช่นไหว้ รับไหว้ ทำบริกรรม ให้ของ รับของ และเปลือยกายในเวลาฉัน ในเวลาดื่ม ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2552) มีพระบัญญัติข้อหนึ่งว่า อย่าพึงนุ่งผ้าอย่างคฤหัสถ์ อย่าพึงห่มผ้าอย่างคฤหัสถ์ ในกรณีที่ภิกษุถูกโจรชิงผ้านุ่งห่มไปหมด พึงปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้องตามพระวินัย?

ตอบ พึงปิดกายด้วยวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการชั่วคราว โดยที่สุดแม้ใบไม้ก็ใช้ได้ ห้ามมิให้เปลือยกาย ฯ

(ปี 2551) มีข้อกำหนดในการไว้ผมยาวของพระภิกษุอย่างไร?

ในการโกนผม ภิกษุใช้กรรไกรแทนมีดโกนได้หรือไม่?

ตอบ ไว้ได้เพียง ๒ เดือน หรือ ๒ นิ้ว เป็นอย่างยิ่ง ฯ

ไม่ได้ เว้นไว้แต่อาพาธ ฯ

(ปี 2550) ภิกษุใช้เครื่องนุ่งห่มของคฤหัสถ์ปกปิดกายแทนจีวร จะผิดหรือไม่ อย่างไร?

ตอบ อาจจะผิดหรือไม่ผิดแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีจีวร เช่นจีวรถูกไฟไหม้ ถูกโจรชิงไปหมด นุ่งห่มผ้าของคฤหัสถ์ได้ ห้ามมิให้เปลือยกาย ถ้าไม่ปกปิด ต้องอาบัติทุกกฏ แต่ถ้าไม่มีเหตุแล้วนุ่งห่มต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2549) ภิกษุพึงปฏิบัติเกี่ยวกับเล็บมือเล็บเท้าของตนอย่างไร จึงจะถูกต้องตามวินัยแผนกอภิสมาจาร?

ตอบ พึงปฏิบัติอย่างนี้ คือ ไม่พึงไว้เล็บยาว พึงตัดพอเสมอเนื้อ ไม่พึงขัดเล็บให้เกลี้ยงเกลาด้วยมุ่งหมายให้เกิดความสวยงาม แต่เล็บเปื้อน จะขัดมลทินหรือแคะมูลเล็บได้อยู่ นี้เป็นกิจควรทำ ฯ

(ปี 2548) พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้ภิกษุไว้ผมได้ยาวที่สุดเท่าไร? ไว้ได้นานที่สุดเท่าไร?

ตอบ ไม่เกิน ๒ นิ้ว ฯ ไม่เกิน ๒ เดือน ฯ

(ปี 2547) ในพระวินัยส่วนอภิสมาจาร มีพระพุทธบัญญัติให้รักษาความสะอาดเกี่ยวกับร่างกายไว้อย่างไร? การเคี้ยวไม้ชำระฟันมีประโยชน์อย่างไร ?

ตอบ มีพระพุทธบัญญัติว่าด้วยกายบริหารไว้ว่า ห้ามไว้ผมยาว ๑ ห้ามไว้หนวดเครา ๑ ห้ามไว้เล็บยาว ๑ ห้ามไว้ขนจมูกยาว ๑ เมื่อถ่ายอุจจาระแล้ว น้ำมีอยู่ไม่ชำระไม่ได้ ๑ อนุญาตให้ใช้ไม้ชำระฟัน ๑ น้ำดื่มให้กรองก่อน ๑ ฯ

มีประโยชน์ คือ

๑. ฟันไม่สกปรก

๒. ปากไม่เหม็น

๓. เส้นประสาทรับรสหมดจดดี

๔. เสมหะไม่หุ้มอาหาร

๕. ฉันอาหารมีรส ฯ

บริขารบริโภค

(ปี 2557) บาตรที่ทรงอนุญาตให้ใช้มีกี่ชนิด และกี่ขนาด? อะไรบ้าง?

ตอบ มี ๒ ชนิด คือบาตรดินเผาและบาตรเหล็ก ฯ มี ๓ ขนาด คือขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ฯ

(ปี 2556) บริขาร ๘ มีอะไรบ้าง? ที่จัดเป็นบริขารบริโภคและบริขารอุปโภคมีอะไรบ้าง?

ตอบ มี ไตรจีวร คือผ้านุ่งผ้าห่มและผ้าทาบ บาตร ประคดเอว เข็ม มีดโกนและผ้ากรองน้ำ ฯ

ไตรจีวร บาตร ประคดเอว รวม ๕ อย่าง จัดเป็นบริขารบริโภค เข็ม มีดโกน และผ้ากรองน้ำ จัดเป็นบริขารอุปโภค ฯ

(ปี 2549) ภิกษุพึงใช้บริขารบริโภคและเครื่องอุปโภคอย่างไร จึงจะดูน่าเลื่อมใสของประชาชน?

ตอบ การใช้บริขารบริโภคและเครื่องอุปโภคนั้น ภิกษุควรรู้ต้นเค้าคือนิสัย ๔ ว่า ภิกษุย่อมนิยมใช้สอยบริขารที่เป็นของปอนหรือของเรียบๆ ไม่ใช้ของดีที่กำลังตื่นกันในสมัยอันจะพึงเรียกว่าโอ่โถง ความประพฤติปอนของภิกษุนี้ย่อมทำให้เกิดความเลื่อมใสแก่คนบางพวกที่เรียกว่า ลูขประมาณ แปลว่า มีของปอนเป็นประมาณ คือมีของปอนเป็นเหตุนับถือ ฯ

(ปี 2549) ผ้าสังฆาฏิ คือผ้าอะไร? มีหลักฐานความเป็นมาอย่างไร?

ตอบ คือ ผ้าสำหรับห่มกันหนาวหรือห่มซ้อนนอก ทรงอนุญาตเพื่อใช้ในฤดูหนาว ฯ

มีเรื่องเล่าว่า ในฤดูหนาวจัด ทรงทดลองห่มจีวรผืนเดียวอยู่ในที่แจ้ง สามารถกันความหนาวได้ยามหนึ่ง ถ้าอยู่ตลอดราตรีต้องผ้า ๓ ชั้นจึงพอกันความหนาวได้ จึงทรงอนุญาตสังฆาฏิ ๒ ชั้นเข้ากับอุตตราสงค์ชั้นเดียว จะได้เป็น ๓ ชั้น พอกันความหนาวดังกล่าวได้ ฯ

ผ้าสำหรับทำจีวร ทรงอนุญาตไว้ ๖ ชนิด

(ปี 2552) ผ้าสำหรับทำจีวรนุ่งห่มนั้นทรงอนุญาตไว้กี่ชนิด อะไรบ้าง?

ตอบ ทรงอนุญาตไว้ ๖ ชนิด คือ

๑) โขมะ ผ้าทำด้วยเปลือกไม้

๒) กัปปาสิกะ ผ้าทำด้วยฝ้าย

๓) โกเสยยะ ผ้าทำด้วยใยไหม

๔) กัมพละ ผ้าทำด้วยขนสัตว์ ยกเว้นผมและขนมนุษย์

๕) สาณะ ผ้าทำด้วยเปลือกป่าน

๖) ภังคะ ผ้าที่ทำด้วยของ ๕ อย่างนั้น อย่างใดอย่างหนึ่งปนกัน ฯ

(ปี 2544) พระพุทธองค์ทรงอนุญาตผ้าสำหรับทำจีวรไว้กี่ชนิด? อะไรบ้าง?

วัสสิกสาฎกได้แก่ผ้าเช่นไร? มีจำกัดประมาณ กว้าง ยาว ไว้อย่างไร?

ตอบ ทรงอนุญาตไว้ ๖ ชนิดคือ

๑) โขมะ ผ้าทำด้วยเปลือกไม้

๒) กัปปาสิกะ ผ้าทำด้วยฝ้าย

๓) โกเสยยะ ผ้าทำด้วยไหม

๔) กัมพละ ผ้าทำด้วยขนสัตว์

๕) สาณะ ผ้าทำด้วยเปลือกป่าน

๖) ภังคะ ผ้าทำด้วยของ ๕ อย่างนั้น แต่อย่างใดอย่างหนึ่งปนกัน

ได้แก่ผ้าอาบน้ำฝน มีจำกัดประมาณยาว ๖ คืบ กว้าง ๒ คืบครึ่ง แห่งคืบพระสุคต

รูปแบบการตัดเย็บจีวร

(ปี 2551) จีวรผืนหนึ่ง มีกำหนดจำนวนขัณฑ์ไว้อย่างไร? ใน ๑ ขัณฑ์ประกอบด้วยอะไรบ้าง?

ตอบ กำหนดจำนวนไว้ไม่น้อยกว่า ๕ ขัณฑ์ แต่ให้เป็นขัณฑ์คี่ คือ ๗, ๙, ๑๑ เป็นต้น ฯ

ประกอบด้วยมณฑล อัฑฒมณฑล อัฑฒกุสิ ฯ

(ปี 2545) อภิสมาจารคืออะไร? แบ่งเป็นกี่ประเภท? อะไรบ้าง?

ขันธ์แห่งจีวรประกอบด้วยอะไรบ้าง? ทรงมีพระพุทธานุญาตไว้อย่างไร?

ตอบ คือธรรมเนียมของภิกษุ แบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ เป็นข้อห้าม ๑ เป็นข้ออนุญาต ๑ ฯ

ประกอบด้วยมณฑล อัฑฒมณฑล และอัฑฒกุสิ ฯ

ทรงมีพระพุทธานุญาตไว้ว่า จีวรผืนหนึ่งให้มีขันธ์ไม่น้อยกว่า ๕ เกินกว่านั้นใช้ได้ แต่ให้เป็นขันธ์ที่เป็นคี่ คือ ๗, ๙, ๑๑ เป็นต้น ฯ

ข้อกำหนดในการใช้ผ้า

- **ไตรจีวร** ประกอบด้วย **๑.ผ้าสังฆาฏิ** (ผ้าคลุม) **๒.ผ้าอุตตราสงค์** (จีวร หรือ ผ้าห่ม) **๓.อันตรวาสก** (สบง หรือ ผ้านุ่ง)

(ปี 2554) ผ้าต่อไปนี้ คือ สังฆาฏิ อันตรวาสก นิสีทนะ ผ้าอาบน้ำฝน ผ้าเช็ดปาก ผ้าถุงบาตร ผืนใดที่ทรงอนุญาตให้อธิษฐานได้เพียงผืนเดียว? **ตอบ** สังฆาฏิ นิสีทนะ อันตรวาสก และผ้าอาบน้ำฝน ฯ

วิธีอธิษฐาน

๑. **การอธิษฐานด้วยกาย** การใช้มือจับหรือลูบบริขารที่จะอธิษฐานแล้วทำความผูกใจตามคำอธิษฐานนั้น ๆ

๒. **การอธิษฐานด้วยวาจา** การเปล่งคำอธิษฐานนั้น ๆ ไม่ถูกของด้วยกายก็ได้

(ปี 2557) ภิกษุจะเปลี่ยนไตรครอง พึงปฏิบัติตามลำดับอย่างไรบ้าง?

ตอบ ต้องปัจจุธรณ์คือถอนอธิษฐานผืนเก่าก่อน แล้วทำพินทุและอธิษฐานผืนใหม่ ฯ

(ปี 2554) ผ้าบริขารโจล ได้แก่ผ้าเช่นไร? การอธิษฐานด้วยกายกับการอธิษฐานด้วยวาจาต่างกันอย่างไร?

ตอบ ได้แก่ ผ้าที่ไม่ใช่ของใหญ่ถึงกับนุ่งห่มได้ เช่นผ้ากรองน้ำ ถุงบาตร ย่าม ฯ

การอธิษฐานด้วยกาย คือ การใช้มือจับหรือลูบบริขารที่จะอธิษฐานแล้วทำความผูกใจตามคำอธิษฐานนั้น ๆ

ส่วนการอธิษฐานด้วยวาจา คือ การเปล่งคำอธิษฐานนั้น ๆ ไม่ถูกของด้วยกายก็ได้ ฯ

(ปี 2549) คำว่า อธิษฐานในวินัยกรรม คืออะไร? ผ้าสังฆาฏิผืนเดิมเก่าขาดใช้ไม่ได้จะเปลี่ยนใหม่ พึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ คือ การตั้งบริขารที่ทรงอนุญาตสำหรับภิกษุเอาไว้ใช้สำหรับตัว (เช่นการตั้งใจใช้จีวรผืนนั้น ไม่ใช้ผืนอื่น) ฯ

พึงทำพินทุผ้าสังฆาฏิผืนใหม่ว่า อิมํ พินฺทุกปฺปํ กโรมิ เราทำหมายด้วยจุดนี้ แล้วปัจจุทธรณ์คือยกเลิกผ้าสังฆาฏิเดิมว่า อิมํ สงฺฆาฏึ ปจฺจุทฺธรามิ เรายกเลิกผ้าสังฆาฏิผืนนี้ ต่อจากนั้นอธิษฐานผ้าสังฆาฏิผืนใหม่ว่า อิมํ สงฺฆาฏึ อธิฏฺฐามิ เราตั้งเอาไว้ซึ่งผ้าสังฆาฏิผืนนี้ ฯ

วิธีใช้วิธีรักษาบาตร

(ปี 2550) วิธีใช้วิธีรักษาบาตรที่ถูกต้อง คืออย่างไร?

ตอบ คือ ห้ามไม่ให้ใช้บาตรต่างกระโถน คือทิ้งก้างปลา กระดูก เนื้อ หรืออื่น ๆ อันเป็นเดนลงในบาตร

ห้ามไม่ให้ล้างมือหรือบ้วนปากลงในบาตร

จะเอามือเปื้อนจับบาตรก็ไม่ควร

ฉันแล้วให้ล้างบาตร

ห้ามไม่ให้เก็บไว้ทั้งยังเปียก ให้ผึ่งแดดก่อน

ห้ามไม่ให้ผึ่งทั้งยังเปียก ให้เช็ดจนหมดน้ำก่อนจึงผึ่ง

ห้ามไม่ให้ผึ่งไว้นาน ให้ผึ่งสักครู่หนึ่ง ฯ

(ปี 2547) ในพระวินัย ทรงอนุญาตบาตรไว้กี่ชนิด? อะไรบ้าง? และมีธรรมเนียมระวังรักษาบาตรอย่างกวดขันไว้อย่างไร?

ตอบ ทรงอนุญาตไว้ ๒ ชนิด คือ บาตรดินเผา (สุมดำสนิท) ๑ บาตรเหล็ก ๑ ฯ

มีธรรมเนียมระวังรักษาบาตรอย่างกวดขัน คือ

ห้ามไม่ให้วางบาตร เก็บบาตรไว้ในที่ๆบาตรจะตกแตก และในที่จะประทุษร้ายบาตร

ห้ามคว่ำบาตรไว้ที่พื้นคมแข็งอันจะประทุษร้ายบาตร

ห้ามไม่ให้แขวนบาตร และ

ห้ามไม่ให้ใช้บาตรต่างกระโถน

ห้ามไม่ให้เก็บไว้ทั้งยังเปียก

มีบาตรอยู่ในมือห้ามไม่ให้ผลักบานประตู เป็นต้น ฯ

เครื่องบริโภค สิ่งของเครื่องใช้สอยสำหรับภิกษุ แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. **จีวร**

๒. **บาตร**

๓. **เครื่องอุปโภค** สิ่งของเครื่องใช้สอยเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับภิกษุ

๔. **เครื่องเสนาสนะ** เครื่องใช้นั่งและนอนในที่อยู่อาศัยของภิกษุ

(ปี 2547) บริขารเหล่านี้คือ ไตรจีวร ฟูกเตียง (ที่นอน) หมอนหนุนศีรษะ เตียง ผ้าปูนอน ผ้าเช็ดหน้า ฟูกตั่ง (เบาะ) ผ้านิสีทนะ อย่างไหนจัดเป็นบริขารเครื่องบริโภค อย่างไหนจัดเป็นบริขารเครื่องเสนาสนะ?

ตอบ ไตรจีวร ผ้าปูนอน ผ้าเช็ดหน้า ผ้านิสีทนะ จัดเป็นบริขารเครื่องบริโภค

ฟูกเตียง (ที่นอน) หมอนหนุนศีรษะ เตียง ฟูกตั่ง (เบาะ) จัดเป็นบริขารเครื่องเสนาสนะ ฯ

(ปี 2546) บริขารต่อไปนี้ได้แก่อะไรบ้าง?

ก. บริขารเครื่องบริโภค

ข. บริขารเครื่องอุปโภค

ตอบ ก. ได้แก่ ไตรจีวร ผ้าปูนอน ผ้าเช็ดหน้าเช็ดปาก ผ้านิสีทนะ บาตร ฯ

ข. ได้แก่ กล่องเข็ม เครื่องกรองน้ำ มีดโกนพร้อมทั้งฝัก หินสำหรับลับ กับเครื่องสะบัด ร่ม รองเท้า ฯ

นิสัย

ความหมายของคำ

(ปี 2557) จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้

ก. อุปสัมปทาจารย์ ข. อุทเทสาจารย์

ค. สัทธิวิหาริก ง. อันเตวาสิก จ. นิสสัยมุตตกะ

ตอบ ก. อาจารย์ผู้ให้อุปสมบท ข. อาจารย์ผู้สอนธรรม

ค. ภิกษุผู้พึ่งพิงอุปัชฌาย์ ง. ภิกษุผู้อิงอาศัยอาจารย์

จ. ภิกษุผู้พ้นนิสสัยแล้ว ฯ

(ปี 2556) คำว่า ถือนิสัย หมายความว่าอย่างไร? ภิกษุผู้เป็นนวกะจะต้องถือนิสัยเสมอไปหรือไม่ประการไร?

ตอบ หมายความว่า ยอมตนอยู่ในความปกครองของพระเถระผู้มีคุณสมบัติควรปกครองตนได้ ยอมตนให้ท่านปกครอง พึ่งพิงพำนักอาศัยท่าน ฯ

ต้องถือนิสัยเสมอไป แต่มีข้อยกเว้น ภิกษุผู้ยังไม่ตั้งลงเป็นหลักแหล่ง คือภิกษุเดินทาง ภิกษุผู้เป็นไข้ ภิกษุผู้พยาบาลผู้ได้รับขอของคนไข้เพื่อให้อยู่ ภิกษุผู้เข้าป่าเพื่อเจริญสมณธรรมชั่วคราว และกรณีที่ในที่ใด หาท่านผู้ให้นิสัยมิได้ และมีเหตุขัดข้องที่จะไปอยู่ในที่อื่นไม่ได้ จะอยู่ในที่นั้นด้วยผูกใจว่าเมื่อใดมีท่านผู้ให้นิสัยได้มาอยู่ จักถือนิสัยในท่าน ก็ใช้ได้ ฯ

(ปี 2555) จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้ อุปัชฌายะ สัทธิวิหาริก นิสสัย

ตอบ อุปัชฌายะ เป็นชื่อเรียกภิกษุผู้รับให้พึ่งพิง แปลว่าผู้ฝึกสอนหรือผู้ดูแล,

สัทธิวิหาริก เป็นชื่อเรียกภิกษุผู้พึ่งพิง แปลว่าผู้อยู่ด้วย,

นิสสัย เป็นชื่อเรียกกิริยาที่พึ่งพิง ฯ

(ปี 2549) พระอุปัชฌาย์และสัทธิวิหาริก พึงปฏิบัติต่อกันอย่างไร จึงจะเกิดความเจริญงอกงามในพระธรรมวินัย?

ตอบ พึงปฏิบัติตามที่สมเด็จพระบรมศาสดาตรัสสั่งไว้ว่า

ให้พระอุปัชฌาย์และสัทธิวิหาริกตั้งจิตสนิทสนมในกันและกัน

ให้พระอุปัชฌาย์สำคัญสัทธิวิหาริกฉันบุตร

ให้สัทธิวิหาริกนับถือพระอุปัชฌาย์ฉันบิดา

เมื่อเป็นเช่นนี้ ต่างจะมีความเคารพเชื่อฟังถูกกันอยู่ ย่อมจะถึงความเจริญงอกงามไพบูลย์ในพระธรรมวินัย ฯ

(ปี 2547) จงให้ความหมายของคำดังต่อไปนี้

ก. นิสสัย

ข. วัตร

ค. อุปัชฌายะ

ง. อาจารย์

จ. สัทธิวิหาริกวัตร

ตอบ ก. นิสสัย คือ กิริยาที่พึ่งพิง

ข. วัตร หมายถึง ขนบคือแบบอย่าง อันภิกษุควรประพฤติในกาลนั้นๆ ในที่นั้นๆ ในกิจนั้น แก่บุคคลนั้นๆ

ค. อุปัชฌายะ คือ ภิกษุผู้รับให้สัทธิวิหาริกพึ่งพิง

ง. อาจารย์ คือ ภิกษุผู้รับให้อันเตวาสิกพึ่งพิง

จ. สัทธิวิหาริกวัตร คือ หน้าที่อันอุปัชฌายะจะพึงทำแก่สัทธิวิหาริก ฯ

อาจารย์มี ๔ ประเภท

๑. **ปัพพัชชาจารย์** อาจารย์ในบรรพชา

๒. **อุปสัมปทาจารย์** อาจารย์ในอุปสมบท

๓. **นิสสยาจารย์** อาจารย์ผู้ให้นิสสัย

๔. **อุทเทสาจารย์** อาจารย์ผู้บอกธรรม

(ปี 2557) จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้

ก. อุปสัมปทาจารย์ ข. อุทเทสาจารย์

ค. สัทธิวิหาริก ง. อันเตวาสิก จ. นิสสัยมุตตกะ

ตอบ ก. อาจารย์ผู้ให้อุปสมบท ข. อาจารย์ผู้สอนธรรม

ค. ภิกษุผู้พึ่งพิงอุปัชฌาย์ ง. ภิกษุผู้อิงอาศัยอาจารย์

จ. ภิกษุผู้พ้นนิสสัยแล้ว ฯ

(ปี 2553) ตามนัยแห่งอรรถกถาอาจารย์มีกี่ประเภท? อะไรบ้าง? คำขอนิสสัยอาจารย์ว่าอย่างไร?

ตอบ มี ๔ ประเภท ฯ

คือ ๑. ปัพพัชชาจารย์ อาจารย์ในบรรพชา

๒. อุปสัมปทาจารย์ อาจารย์ในอุปสมบท

๓. นิสสยาจารย์ อาจารย์ผู้ให้นิสสัย

๔. อุทเทสาจารย์ อาจารย์ผู้บอกธรรม ฯ

ว่า อาจริโย เม ภนฺเต โหหิ อายสฺมโต นิสฺสาย วจฺฉามิ ฯ

(ปี 2544) อาจารย์ทางพระวินัยตามนัยอรรถกถามีเท่าไร? อะไรบ้าง?

อาจารย์เหล่านั้นทำหน้าที่ต่างกันอย่างไร?

ตอบ มี ๔ คือ

ปัพพชาจารย์ ๑

อุปสัมปทาจารย์ ๑

นิสสยาจารย์ ๑

อุทเทสาจารย์ ๑

ทำหน้าที่ต่างกัน คือ

ปัพพชาจารย์ ทำหน้าที่ให้สรณคมน์เมื่อบรรพชา

อุปสัมปทาจารย์ ทำหน้าที่สวดกรรมวาจาเมื่ออุปสมบท

นิสสยาจารย์ ทำหน้าที่ให้นิสัย

อุทเทสาจารย์ ทำหน้าที่สอนธรรม

(ปี 2544) คำว่า ถือนิสัย หมายความว่าอะไร? จงเขียนคำขอนิสัยอาจารย์พร้อมทั้งคำแปล

ตอบ หมายความว่า ยอมตนอยู่ในความปกครองของพระเถระผู้มีคุณสมบัติควรปกครองตนได้ ยอมตนให้ท่านปกครอง พึ่งพิงพำนักอาศัยท่าน ฯ

คำขอนิสัยอาจารย์ว่าดังนี้ " อาจริโย เม ภนฺเต โหหิ , อายสฺมโต นิสฺสาย วจฺฉามิ " ซึ่งแปลว่า " ขอท่านจงเป็นอาจารย์ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจักอยู่อาศัยท่าน "

การประณาม

(ปี 2552) การประณาม ในพระวินัยหมายความว่าอย่างไร? มีพระพุทธานุญาตให้อุปัชฌาย์ทำการประณามสัทธิวิหาริกผู้ประพฤติอย่างไร?

ตอบ หมายความว่า การไล่สัทธิวิหาริก หรืออันเตวาสิกผู้ประพฤติมิชอบ ผู้ประพฤติดังนี้

๑) หาความรักใคร่ในอุปัชฌาย์มิได้

๒) หาความเลื่อมใสมิได้

๓) หาความละอายมิได้

๔) หาความเคารพมิได้

๕) หาความหวังดีต่อมิได้ ฯ

(ปี 2545) อุปัชฌาย์ประณามสัทธิวิหาริกผู้ประพฤติมิชอบด้วยเหตุอะไรบ้าง?

อาการที่อุปัชฌาย์ประณามสัทธิวิหาริกพึงทำอย่างไร?

ตอบ ด้วยเหตุดังนี้ คือ หาความรักใคร่ในอุปัชฌาย์มิได้ ๑ หาความเลื่อมใสมิได้ ๑ หาความละอายมิได้ ๑ หาความเคารพมิได้ ๑ หาความหวังดีต่อมิได้ ๑ ฯ

พึงพูดให้รู้ว่าตนไล่เธอเสีย ในบาลีแสดงไว้ว่า เราประณามเธอ เธออย่าเข้ามา ณ ที่นี้ จงขนบาตรจีวรของเธอออกไปเสีย หรือเธอไม่ต้องอุปัฏฐากเราดังนี้ หรือแสดงอาการทางกายให้รู้อย่างนั้นก็ได้ ฯ

นิสัยระงับ / นิสัยมุตตกะ

(ปี 2554) ในบาลีแสดงเหตุนิสัยจะระงับจากอุปัชฌาย์ไว้เท่าไร? อะไรบ้าง?

ตอบ แสดงไว้ ๕ ประการ ฯ

คือ อุปัชฌาย์หลีกไปเสีย ๑ สึกเสีย ๑ ตายเสีย ๑ ไปเข้ารีตเดียรถีย์ ๑ สั่งบังคับ ๑ ฯ

(ปี 2551) นิสัยระงับ กับ นิสัยมุตตกะ มีอธิบายอย่างไร?

ตอบ นิสัยระงับ หมายถึงการที่ภิกษุผู้ถือนิสัยขาดจากปกครอง

นิสัยมุตตกะ หมายถึงภิกษุผู้ได้พรรษา ๕ แล้ว และมีคุณสมบัติพอรักษาตนผู้อยู่ตามลำพังได้ ทรงพระอนุญาตให้พ้นจากนิสัย ฯ

(ปี 2545) ในบาลีแสดงเหตุนิสัยจะระงับจากอุปัชฌาย์ไว้เท่าไร? อะไรบ้าง?

ภิกษุผู้ควรจะได้นิสัยมุตตกะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง?

ตอบ แสดงไว้ ๕ ประการคือ อุปัชฌาย์หลีกไปเสีย ๑ สึกเสีย ๑ ตายเสีย ๑ ไปเข้ารีตเดียรถีย์ ๑ สั่งบังคับ ๑ ฯ

มีคุณสมบัติ คือ

๑) เป็นผู้มีศรัทธา มีหิริ มีโอตตัปปะ มีวิริยะ มีสติ

๒) เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยศีล อาจาระ ความเห็นชอบ เคยได้ยินได้ฟังมาก มีปัญญา

๓) รู้จักอาบัติ มิใช่อาบัติ อาบัติเบา อาบัติหนัก จำปาฏิโมกข์ได้แม่นยำ ทั้งมีพรรษาได้ ๕ หรือยิ่งกว่า ฯ

ชั้นภูมิของภิกษุ

(ปี 2544) ภิกษุเช่นไร ชื่อว่า นวกะ มัชฌิมะ เถระ?

วัตรอันภิกษุควรประพฤติในคำว่า วตฺตสมฺปนฺโน นั้นคืออะไรบ้าง?

ตอบ ภิกษุมีพรรษาไม่ถึง ๕ เรียกว่า นวกะ

ภิกษุมีพรรษาตั้งแต่ ๕ ขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง ๑๐ เรียกว่า มัชฌิมะ

ภิกษุมีพรรษาตั้งแต่ ๑๐ ขึ้นไป เรียกว่า เถระ ฯ

คือ ๑) กิจวัตร ว่าด้วยกิจอันควรทำ

๒) จริยาวัตร ว่าด้วยมารยาทอันควรประพฤติ

๓) วิธิวัตร ว่าด้วยแบบอย่าง ฯ

วัตร แบบอย่างอันภิกษุควรประพฤติในกาลนั้น ๆ ในที่นั้น ๆ ในกิจนั้น ๆ แก่บุคคลนั้น ๆ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. **กิจวัตร** ว่าด้วยกิจอันควรทำ

๒. **จริยาวัตร** ว่าด้วยมารยาทอันควรประพฤติ

๓. **วิธิวัตร** ว่าด้วยแบบอย่าง

(ปี 2554) ภิกษุผู้ได้ชื่อว่า วตฺตสมฺปนฺโน ผู้ถึงพร้อมด้วยวัตร วัตรคืออะไร? มีอะไรบ้าง?

ตอบ วัตรคือแบบอย่างอันภิกษุควรประพฤติในกาลนั้น ๆ ในที่นั้น ๆ ในกิจนั้น ๆ แก่บุคคลนั้น ๆ ฯ

มี ๑. กิจวัตร ว่าด้วยกิจอันควรทำ

๒. จริยาวัตร ว่าด้วยมารยาทอันควรประพฤติ

๓. วิธิวัตร ว่าด้วยแบบอย่าง ฯ

(ปี 2551) ในคำว่า ภิกษุผู้ถึงพร้อมด้วยวัตร วัตรได้แก่อะไร? มีอะไรบ้าง?

ตอบ ได้แก่ ขนบ คือแบบอย่างอันภิกษุควรประพฤติในกาลนั้นๆ ในที่นั้นๆ ในกิจนั้นๆ แก่บุคคลนั้นๆ ฯ

มี ๑. กิจวัตร ว่าด้วยกิจอันควรทำ

๒. จริยาวัตร ว่าด้วยมารยาทอันควรประพฤติ

๓. วิธิวัตร ว่าด้วยแบบอย่าง ฯ

(ปี 2549) วิธิวัตร คืออะไร? มีความสำคัญอย่างไร?

ตอบ คือ วินัยที่ว่าด้วยแบบอย่าง เช่นแบบอย่างการห่มผ้าเป็นต้น ฯ

แบบอย่างนั้นเป็นเหตุให้ภิกษุมีความประพฤติสม่ำเสมอกัน เช่นนุ่งห่มเป็นแบบเดียวกันอันโบราณท่านจัดไว้ถ้าเป็นแบบที่ล่วงเวลาและจะไม่ใช้ก็ต้องมีวิธีใหม่แทน ไม่เช่นนั้นจะค่อยหลุดไปทีละอย่าง จนไม่มีอะไรเหลือเมื่อถึงเวลานั้นพระสงฆ์ก็จะไม่มีอะไรที่ต่างจากชาวบ้าน ฯ

(ปี 2548) วัตร ๓ คืออะไรบ้าง? ภิกษุเหยียบผ้าขาวอันเขาลาดไว้ในที่นิมนต์ผิดวัตรข้อไหน? มีโทษให้เกิดความเสียหายอย่างไร?

ตอบ คือ กิจวัตร ๑ จริยาวัตร ๑ วิธิวัตร ๑ ฯ ผิดวัตรข้อจริยาวัตร ฯ

มีโทษให้เกิดความเสียหาย คือเป็นการเสียมารยาทของพระ ไม่ระวังกิริยา ทำให้ผ้าขาวมีรอยเปื้อนสกปรกน่ารังเกียจ แม้ภิกษุพวกเดียวกันจะนั่งก็รังเกียจขยะแขยง เป็นที่ตำหนิของบัณฑิตทั้งหลาย ฯ

กิจวัตร ๑๒ กิจอันควรทำ

- **อุปัชฌายวัตร** ธรรมเนียมที่สัทธิวิหาริกควรปฏิบัติต่อพระอุปัชฌาย์
- **สัทธิวิหาริกวัตร** ธรรมเนียมที่พระอุปัชฌาย์ควรปฏิบัติต่อสัทธิวิหาริก
- **อาคันตุกวัตร** ธรรมเนียมที่พระอาคันตุกะควรปฏิบัติต่อพระเจ้าถิ่น
- **อาวาสิกวัตร** ธรรมเนียมที่พระเจ้าถิ่นควรปฏิบัติต่อพระอาคันตุกะ
- **ปิณฑจาริกวัตร** ธรรมเนียมที่ภิกษุผู้เข้าไปบิณฑบาตในบ้าน
- **เสนาสนคาหกวัตร** ธรรมเนียมที่ภิกษุผู้อาศัยอยู่ในเสนาสนะ
- **คิลานุปัฏฐากวัตร** ธรรมเนียมที่ภิกษุที่ทำหน้าที่ดูแลภิกษุผู้เจ็บป่วย

(ปี 2555) ภิกษุผู้ได้รับเสนาสนะของสงฆ์ให้เป็นที่อยู่อาศัย ควรเอาใจใส่รักษาเสนาสนะนั้นอย่างไร?

ตอบ ควรเอาใจใส่รักษาดังนี้

๑) ไม่ทำให้เปรอะเปื้อน

๒) ชำระให้สะอาด

๓) ระวังไม่ให้ชำรุด

๔) รักษาเครื่องเสนาสนะ

๕) ตั้งน้ำฉันน้ำใช้ไว้ให้มีพร้อม

๖) ของใช้สำหรับเสนาสนะหนึ่งอย่านำไปใช้ที่อื่นให้กระจัดกระจาย ฯ

(ปี 2550) สัทธิวิหาริก คือใคร? อุปัชฌาย์ควรมีใจเอื้อเฟื้อสัทธิวิหาริกของตนอย่างไรบ้าง?

ตอบ คือ ภิกษุผู้พึ่งพิง ในการอุปสมบท ภิกษุถือภิกษุรูปใดเป็นอุปัชฌาย์ ก็เป็นสัทธิวิหาริกของภิกษุรูปนั้น ฯ

อุปัชฌาย์ควรมีใจเอื้อเฟื้อสัทธิวิหาริกของตนอย่างนี้ คือ

๑. เอาใจใส่ในการศึกษาของสัทธิวิหาริก

๒. สงเคราะห์ด้วยบาตร จีวร และบริขารอื่น ๆ ถ้าของตนไม่มีก็ขวนขวายให้

๓. ขวนขวายป้องกันหรือระงับความเสื่อมเสียอันจักเกิดมีหรือได้มีแล้วแก่สัทธิวิหาริก

๔. เมื่อสัทธิวิหาริกอาพาธ ทำการพยาบาล ฯ

(ปี 2549) เมื่อภิกษุเพื่อนสหธรรมิกอาพาธ ทรงให้ใครเป็นผู้พยาบาล? และทรงสั่งสอนปรารภภิกษุอาพาธไว้ว่าอย่างไร?

ตอบ ทรงให้ภิกษุเพื่อนสหธรรมิกเอาใจใส่รักษาพยาบาลกัน อย่าทอดธุระเสีย ฯ

ทรงสั่งสอนปรารภภิกษุอาพาธไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย มารดาและบิดาของเธอทั้งหลายไม่มี ถ้าพวกเธอจะไม่พยาบาลกันเอง ใครเล่าจะพยาบาลพวกเธอ ภิกษุใดปรารถนาจะอุปัฏฐากเรา ขอให้ภิกษุนั้นพยาบาลภิกษุไข้เถิด ฯ

(ปี 2548) ในพระวินัยส่วนอภิสมาจาร มีพระพุทธบัญญัติสำหรับพระภิกษุผู้รับถือเสนาสนะของสงฆ์ ควรเอาใจใส่รักษาเสนาสนะด้วยอาการอย่างไรบ้าง?

ตอบ ควรเอาใจใส่รักษาอย่างนี้ คือ

๑. อย่าทำเปรอะเปื้อน

๒. ชำระให้สะอาด

๓. ระวังไม่ให้ชำรุด

๔. รักษาเครื่องเสนาสนะ

๕. ตั้งน้ำฉันน้ำใช้ไว้ให้มีพร้อม

๖. ของใช้สำหรับเสนาสนะหนึ่ง อย่าเอาไปใช้ในที่อื่นให้กระจัดกระจาย ฯ

(ปี 2547) กิจวัตรที่สัทธิวิหาริกควรกระทำแก่พระอุปัชฌายะในข้อว่า เคารพในท่าน นั้น ในบาลีท่านแสดงไว้อย่างไร?

ตอบ ในบาลีแสดงการเดินตามท่าน ไม่ให้ชิดนัก ไม่ให้ห่างนัก และไม่พูดสอดในขณะที่ท่านกำลังพูด เมื่อท่านพูดผิด ไม่ทักหรือค้านอย่างจังๆ พูดอ้อมพอท่านได้สติรู้สึกตัว จึงจะเป็นการดี ฯ

(ปี 2545) ภิกษุผู้เป็นอาคันตุกะ ไปสู่อาวาสอื่น พึงประพฤติให้ถูกธรรมเนียมอย่างไร?

ภิกษุผู้เข้าไปรับบิณฑบาตในละแวกบ้าน พึงประพฤติให้ถูกธรรมเนียมอย่างไร?

ตอบ พึงประพฤติดังนี้

๑) ทำความเคารพในท่าน

๒) แสดงความเกรงใจเจ้าของถิ่น

๓) แสดงอาการสุภาพ

๔) แสดงอาการสนิทสนมกับเจ้าของถิ่น

๕) ถ้าจะอยู่ที่นั่น ควรประพฤติให้ถูกธรรมเนียมของเจ้าของถิ่น

๖) ถือเสนาสนะแล้วอย่าดูดาย เอาใจใส่ชำระปัดกวาดให้หมดจด จัดตั้งเครื่องเสนาสนะให้เป็นระเบียบ ฯ

พึงประพฤติอย่างนี้

๑) นุ่งห่มให้เรียบร้อย

๒) ถือบาตรในภายในจีวร

๓) สำรวมกิริยาให้เรียบร้อย

๔) กำหนดทางเข้าทางออกแห่งบ้าน

๕) รับบิณฑบาตด้วยอาการสำรวม ฯ

จริยาวัตร มารยาทอันควรประพฤติ

- ห้ามจับต้องวัตถุอนามาส

(ปี 2555) คำว่า วัตถุเป็นอนามาส คืออะไร ภิกษุจับต้องวัตถุเป็นอนามาสเป็นอาบัติอะไร?

ตอบ คือ สิ่งที่ภิกษุไม่ควรจับต้อง ฯ

ภิกษุจับต้องมาตุคาม เป็นอาบัติสังฆาทิเสส ถุลลัจจัย และทุกกฏตามประโยค จับต้องบัณเฑาะก์ด้วยความกำหนัดเป็นอาบัติถุลลัจจัย นอกนั้นเป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกกฏทั้งหมด ฯ

คารวะ กิริยาที่แสดงอาการอ่อนน้อมโดยสมควรแก่กาล สถานที่ กิจ และบุคคล

(ปี 2556) ก่อนหน้าปรินิพพาน ตรัสสั่งภิกษุทั้งหลายให้แสดงความเคารพด้วยการเรียกกันว่าอย่างไร?

ตอบ ตรัสให้ภิกษุผู้อ่อนพรรษากว่าเรียกผู้แก่พรรษากว่าว่า ภันเต และให้ภิกษุ

ผู้แก่พรรษากว่าเรียกผู้อ่อนพรรษากว่าว่า อาวุโส ฯ

(ปี 2554) คารวะ คืออะไร? การลุกขึ้นยืนรับเป็นกิจที่ผู้น้อยพึงทำแก่ผู้ใหญ่ แต่ควรเว้นในเวลาเช่นใดบ้าง?

ตอบ คือ กิริยาที่แสดงอาการอ่อนน้อมโดยสมควรแก่กาล สถานที่ กิจ และบุคคล ฯ

ควรเว้นในเวลานั่งอยู่ในสำนักของผู้ใหญ่ ไม่ลุกรับผู้น้อยกว่าท่าน ในเวลานั่งเป็นแถวในบ้าน ในเวลาเข้าประชุมสงฆ์ในอาราม ฯ

(ปี 2553) กิริยาที่แสดงความอ่อนน้อมต่อกันและกันเป็นความดีของหมู่ แต่ต้องทำให้ถูกต้องตามกาลเทศะ ในข้อนี้ควรงดเว้นในกรณีใดบ้าง? จงบอกมาสัก ๕ ข้อ

ตอบ ได้แก่ในเวลาดังต่อไปนี้ (ตอบเพียง ๕ ข้อ)

๑. ในเวลาประพฤติวุฏฐานวิธี คืออยู่กรรม เพื่อออกจากอาบัติสังฆาทิเสส

๒. ในเวลาถูกสงฆ์ทำอุกเขปนียกรรม ที่ถูกห้ามสมโภคและสังวาส *(คือถูกลงโทษห้ามไม่ให้สมาคมกับภิกษุอื่น)*

๓. ในเวลาเปลือยกาย

๔. ในเวลาเข้าบ้านหรือเดินอยู่ตามทาง

๕. ในเวลาอยู่ในที่มืดที่แลไม่เห็นกัน

๖. ในเวลาที่ท่านไม่รู้ คือนอนหลับหรือขลุกขลุ่ยอยู่ด้วยธุระอย่างหนึ่ง หรือ ส่งใจไปอื่น แม้ไหว้ ท่านก็คงไม่ใส่ใจ

๗. ในเวลาขบฉันอาหาร

๘. ในเวลาถ่ายอุจจาระ ถ่ายปัสสาวะ ฯ

(ปี 2551) เพื่อแสดงความเคารพในภิกษุผู้มีพรรษามากกว่า เมื่ออยู่ในกุฎีเดียวกับท่าน ควรปฏิบัติตนอย่างไร?

ตอบ ควรปฏิบัติตนอย่างนี้ คือ จะทำสิ่งใดๆ ควรขออนุญาตท่านก่อน เช่น จะสอนธรรม จะอธิบายความ จะสาธยาย จะแสดงธรรม จะจุดจะดับไฟ จะเปิดจะปิดหน้าต่าง ห้ามมิให้ทำตามอำเภอใจ ฯ

(ปี 2548) ภิกษุพบพระเถระในเวลาเข้าบ้านหรือเดินอยู่ตามทาง ควรปฏิบัติอย่างไร ?

ตอบ ไม่ควรไหว้ ควรหลีกทาง ลุกรับ และให้อาสนะแก่ท่าน ฯ

(ปี 2546) การแสดงความเคารพได้แก่กิริยาเช่นไร?

ภิกษุควรงดทำความเคารพกันในเวลาใดบ้าง? จงตอบมา ๕ ข้อ

ตอบ ได้แก่ การกราบไหว้ การลุกรับ การทำอัญชลี การทำสามีจิกรรม ฯ

ในเวลาดังต่อไปนี้ (ตอบมา ๕ ข้อ)

๑) ในเวลาประพฤติวุฏฐานวิธี คือ อยู่กรรมเพื่อออกจากอาบัติสังฆาทิเสส

๒) ในเวลาถูกสงฆ์ลงอุกเขปนียกรรม

๓) ในเวลาเปลือยกาย

๔) ในเวลาเข้าบ้านหรือเดินอยู่ตามทาง

๕) ในเวลาอยู่ในที่มืดแลไม่เห็นกัน

๖) ในเวลาที่ท่านไม่รู้

๗) ในเวลาขบฉันอาหาร

๘) ในเวลาถ่ายอุจจาระปัสสาวะ ฯ

จำพรรษา

วิธีจำพรรษา

(ปี 2549) การจำพรรษาของภิกษุมีวิธีอย่างไร? จงอธิบายพอเข้าใจ

ตอบ การจำพรรษานั้น ในบาลีกล่าวเพียงให้ทำอาลัย คือ ผูกใจว่าจะอยู่ในที่นี้ ๓ เดือน แต่ในบัดนี้มีธรรมเนียมที่ประชุมกันกล่าวคำอธิษฐานพร้อมกันว่า อิมสฺมึ อาวาเส อิมํ เตมาสํ วสฺสํ อุเปม แปลความว่า เราเข้าถึงฤดูฝนในอาวาสนี้ตลอด ๓ เดือน ฯ

(ปี 2548) การอธิษฐานเข้าพรรษา กับการปวารณาออกพรรษา ทั้ง ๒ นี้ อย่างไหนกำหนดด้วยสงฆ์เท่าไร? และกำหนดเขตอย่างไร?

ตอบ การอธิษฐานเข้าพรรษาไม่เป็นสังฆกรรมจึงไม่กำหนดด้วยสงฆ์ แต่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติอธิษฐานเข้าพรรษาพร้อมๆ กัน จะอธิษฐานที่ไหนก็ได้ แต่ท่านห้ามไม่ให้จำพรรษาในที่ไม่สมควรเท่านั้น เช่น ในโพรงไม้ บนค่าคบไม้ ในตุ่ม หรือในกระท่อมผี เป็นต้น ฯ และให้กำหนดบริเวณอาวาสเป็นเขต ฯ

ส่วนการปวารณาออกพรรษาเป็นสังฆกรรม กำหนดด้วยสงฆ์ตั้งแต่ ๕ รูปขึ้นไป ฯ

และกำหนดให้ทำภายในเขตสีมา ถ้าต่ำกว่า ๕ รูป ท่านให้ปวารณาเป็นการคณะ ถ้ารูปเดียวให้อธิษฐานเป็นการบุคคล ฯ

สัตตาหกรณียะ

(ปี 2557) สัตตาหกรณียะ คืออะไร? มีวิธีปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ คือการหลีกไปในระหว่างอยู่จำพรรษาด้วยกรณียธุระและกลับมาภายใน ๗ วัน ฯ

ให้ผูกใจว่าจะกลับมาภายใน ๗ วัน ฯ

(ปี 2556) วันเข้าพรรษาในบาลีกล่าวไว้ ๒ วัน คือวันเข้าพรรษาต้น และวันเข้าพรรษาหลัง ในแต่ละอย่างกำหนดวันไว้อย่างไร?

ตอบ วันเข้าพรรษาต้น กำหนดเมื่อพระจันทร์เพ็ญเสวยฤกษ์อาสาฬหะล่วงไปแล้ววันหนึ่ง คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ วันเข้าพรรษาหลัง กำหนดเมื่อพระจันทร์เพ็ญเสวยฤกษ์อาสาฬหะนั้นล่วงแล้วเดือน ๑ คือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ ฯ

(ปี 2550) ภิกษุอยู่จำพรรษาแล้ว มีเหตุให้ไปที่อื่น คิดว่าจะกลับมาทันภายในวันนั้น มิได้ผูกใจสัตตาหะไว้ แต่มีเหตุขัดข้องให้กลับถึงเมื่ออรุณขึ้นเสียแล้ว เช่นนี้พรรษาขาดหรือไม่? เพราะเหตุใด?

ตอบ ถ้าไปด้วยธุระที่ทรงอนุญาตให้ไปด้วยสัตตาหกรณียะ พรรษาไม่ขาด ฯ

เพราะยังอยู่ในพระพุทธานุญาตนั้นเอง ทั้งจิตคิดจะกลับก็มีอยู่ ถ้าไปด้วยมิใช่ธุระที่เป็นสัตตาหกรณียะ พรรษาขาด ฯ

(ปี 2546) ท่านห้ามไม่ให้จำพรรษาตลอด ๔ เดือนฤดูฝนนั้น เพราะเหตุไร?

อีก ๗ วันจะถึงวันปวารณา ภิกษุทำสัตตาหกรณียะไปปวารณาที่วัดอื่น เธอจะได้รับอานิสงส์การจำพรรษาหรือไม่? เพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะต้องการเดือนท้ายฤดูฝนไว้เป็นจีวรกาล คราวแสวงหาจีวร คราวทำจีวร เพื่อผลัด ผ้าไตรจีวรเดิม ฯ

ได้รับอานิสงส์การจำพรรษาเหมือนกัน เพราะวันสุดท้ายแห่งวันจำพรรษาตกอยู่ในวันที่ ๗ ในที่อื่นบ่งให้กลับใน ๗ วันนั้น เพราะยังไม่สิ้นกำหนดวันจำพรรษา ฯ

(ปี 2545) ดิถีที่กำหนดให้เข้าจำพรรษาในบาลีกล่าวไว้เท่าไร? อะไรบ้าง ?

สัตตาหกรณียะ และ สัตตาหกาลิก มีอธิบายอย่างไร ?

ตอบ กล่าวไว้ ๒ คือ

๑) ปุริมิกา วัสสูปนายิกา วันเข้าพรรษาต้น คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘

๒) ปัจฉิมิกา วัสสูปนายิกา วันเข้าพรรษาหลัง คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ ฯ

สัตตาหกรณียะ คือภิกษุผู้อยู่จำพรรษาไปแรมคืนที่อื่นด้วยกิจจำเป็นบางอย่าง แต่กลับมาภายใน ๗ วัน เรียกว่าไปด้วยสัตตาหกรณียะ หรือสัตตาหะ ฯ

สัตตาหกาลิก คือของที่รับประเคนแล้วเก็บไว้บริโภคได้ ๗ วัน ฯ

อานิสงส์ของการจำพรรษา

(ปี 2555) ภิกษุอยู่จำพรรษาครบ ๓ เดือนจนได้ปวารณา ย่อมได้อานิสงส์แห่งการจำพรรษาอะไรบ้าง?

ตอบ ได้รับอานิสงส์ ๕ อย่าง คือ

๑) เที่ยวไปไม่ต้องบอกลาตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรคในปาจิตติยกัณฑ์

๒) เที่ยวจาริกไปไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบสำรับ

๓) ฉันคณโภชน์ และปรัมปรโภชน์ได้

๔) เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา

๕) จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอ

ทั้งได้โอกาสเพื่อกรานกฐิน และรับอานิสงส์ ๕ นั้นเพิ่มออกไปอีก ๔ เดือนตลอดเหมันตฤดู ฯ

(ปี 2548) ภิกษุไม่ต้องนำผ้าไตรจีวรไปครบสำรับ มีพระพุทธานุญาตไว้ในกรณีใดบ้าง?

ตอบ ใน ๒ กรณี คือ

๑. ในกรณีเข้าบ้านมีพระพุทธานุญาตไว้อย่างนี้ คือ

๑. คราวเจ็บไข้

๒. สังเกตเห็นว่าฝนจะตก

๓. ไปสู่ฝั่งแม่น้ำ

๔. วิหารคือกุฎีคุ้มได้ด้วยดาล

๕. ได้รับอานิสงส์พรรษา

๖. ได้กรานกฐิน ฯ

๒. ในกรณีต้องไปค้างแรมที่อื่น มีพระพุทธานุญาตไว้อย่างนี้ คือ

๑. ได้รับอานิสงส์พรรษา

๒. ได้กรานกฐิน ฯ

(ปี 2544) ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาไม่ขาดย่อมได้อานิสงส์เท่าไร? อะไรบ้าง?

ภิกษุพึงประชุมกันสวดพระปาฏิโมกข์ในวันเช่นไรบ้าง?

ตอบ ได้อานิสงส์ ๕ คือ

๑) เที่ยวไปโดยไม่ต้องบอกลาตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค

๒) เที่ยวจาริกไปไม่ต้องนำไตรจีวรไปครบสำรับ

๓) ฉันคณโภชน์ และปรัมปรโภชน์ได้

๔) เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา

๕) จีวรที่เกิดขึ้นในที่นั้น จักเป็นของได้แก่พวกเธอ

ในวันพระจันทร์เพ็ญ (ดิถีขึ้น ๑๕ ค่ำ) วันพระจันทร์ดับ (ดิถีแรม ๑๕ ค่ำ หรือ ๑๔ ค่ำ) และวันสามัคคี

อุโบสถ (สวดปาติโมกข์)

(ปี 2557) ทรงอนุญาตให้สวดปาติโมกข์ย่อเพราะเหตุฉุกเฉิน ๑๐ อย่าง จงบอกมาสัก ๕ อย่าง

ตอบ ๑. พระราชาเสด็จมา (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อจะรับเสด็จได้)

๒. โจรมาปล้น (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อหนีภัยได้)

๓. ไฟไหม้ (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อดับไฟหรือเพื่อป้องกันไฟได้)

๔. น้ำหลากมา (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อหนีน้ำได้) สวดกลางแจ้งฝนตก (ก็เหมือนกัน)

๕. คมมามาก (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อจะรู้เหตุ หรือเพื่อจะได้ทำปฏิสันถาร ได้อยู่)

๖. ผีเข้าภิกษุ (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อขับผี ได้อยู่)

๗. สัตว์ร้ายมีเสือเป็นต้น เข้ามาในอาราม (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อไล่สัตว์ ได้อยู่)

๘. งูร้ายเลื้อยเข้ามาในที่ประชุม (ก็เหมือนกัน)

๙. ภิกษุอาพาธเกิดโรคร้ายขึ้นในที่ชุมนุม อันเป็นอันตรายแก่ชีวิต (เลิกสวดปาติโมกข์เพื่อช่วยแก้ไขก็ได้) มีอันเป็นตายในที่นั้นก็เหมือนกัน

๑๐. มีอันตรายแก่พรหมจรรย์ เช่นมีใครมาเพื่อจับภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง (เลิกสวดปาติโมกข์ เพราะความอลหม่านก็ได้) ฯ

(เลือกตอบเพียง ๕ ข้อ)

(ปี 2556) ในวัดหนึ่ง มีภิกษุอยู่กัน ๔ รูป ๓ รูป ๒ รูป ๑ รูป เมื่อถึงวันอุโบสถพึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ มีภิกษุ ๔ รูป พึงประชุมกันในโรงอุโบสถ สวดปาติโมกข์

มีภิกษุ ๓ รูป พึงประชุมกันทำปาริสุทธิอุโบสถ รูปหนึ่งสวดประกาศญัตติจบแล้วแต่ละรูปพึงบอกความบริสุทธิ์ของตน

มีภิกษุ ๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ พึงบอกความบริสุทธิ์แก่กันและกัน

มีภิกษุ ๑ รูป พึงอธิษฐาน

หรือมีภิกษุต่ำกว่า ๔ รูป จะไปทำสังฆอุโบสถกับสงฆ์ในอาวาสอื่น ก็ควร ฯ

(ปี 2554) ในวัดที่ไม่มีภิกษุผู้ทรงจำปาติโมกข์ได้จนจบ ถึงวันอุโบสถ สวดเท่าที่จำได้ แล้วชักสุตบท (สวดย่อ) โดยอ้างว่าเกิดเหตุฉุกเฉิน ถูกต้องหรือไม่? เพราะเหตุใด?

ตอบ สวดปาติโมกข์ย่อนั้น ถูกต้องแล้ว แต่จะอ้างว่าสวดย่อเพราะเกิดเหตุฉุกเฉินนั้น ไม่ถูกต้อง ฯ

เพราะการสวดย่อเนื่องจากจำได้ไม่หมด ทรงอนุญาตไว้แผนกหนึ่งต่างหาก ไม่จัดเข้าในเหตุฉุกเฉิน ๑๐ ประการ ฯ

(ปี 2553) ในวัดหนึ่ง ถ้ามีภิกษุจำพรรษา ๔ รูป ๓ รูป ๒ รูป หรือ ๑ รูป เมื่อถึงวันอุโบสถพึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ ๔ รูป พึงประชุมกันในโรงอุโบสถสวดปาติโมกข์

๓ รูป พึงประชุมกันทำปาริสุทธิอุโบสถ ดังนี้ ประชุมกันในโรงอุโบสถแล้วรูปหนึ่งสวดประกาศญัตติ จบแล้วแต่ละรูปพึงบอกความบริสุทธิ์ของตน

๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ พึงบอกความบริสุทธิ์แก่กันและกัน

๑ รูป พึงอธิษฐาน ฯ

(ปี 2551) การทำอุโบสถสวดปาติโมกข์ นอกจากวันพระจันทร์เพ็ญและพระจันทร์ดับแล้ว ยังทรงอนุญาตให้ทำได้ในวันใดอีก? อุโบสถเช่นนั้น เรียกว่าอะไร?

ตอบ ในวันที่ภิกษุผู้แตกกันปรองดองกันได้ ฯ เรียกว่า สามัคคีอุโบสถ ฯ

(ปี 2549) ในการทำอุโบสถของภิกษุ การสวดปาฏิโมกข์ การบอกความบริสุทธิ์และการอธิษฐาน ทรงให้ทำได้ในกรณีใด?

ตอบ ในกรณีที่ภิกษุประชุมกันตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป ตรัสให้สวดปาฏิโมกข์

ถ้ามีเพียง ๓ รูป ๒ รูป เรียกว่าคณะ ตรัสให้บอกความบริสุทธิ์ของตนแก่กันและกัน

ถ้ามีรูปเดียวเรียกว่าบุคคล ให้อธิษฐานใจ คือคิดว่าวันนี้เป็นวันอุโบสถของเรา ฯ

(ปี 2547) ในอาวาสแห่งหนึ่งมีภิกษุจำพรรษาแรก ๔ รูป พรรษาหลัง ๒ รูป เมื่อถึงวันปวารณาแรก (เพ็ญเดือน ๑๑) และวันปวารณาหลัง (เพ็ญเดือน ๑๒) เธอทั้ง ๖ รูปนั้น จะปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ เมื่อถึงวันปวารณาแรก พึงประชุมกันทั้ง ๖ รูปแล้ว ตั้งสังฆญัตติ ภิกษุผู้จำพรรษาแรก ๔ รูปพึงปวารณา เมื่อเสร็จแล้วภิกษุอีก ๒ รูปพึงทำปาริสุทธิอุโบสถในสำนักภิกษุ ๔ รูปนั้น

เมื่อถึงวันปวารณาหลัง พึงประชุมกัน ๖ รูปเช่นเดียวกันแล้ว ภิกษุผู้จำพรรษาแรก ๔ รูป พึงตั้งญัตติสวดปาฏิโมกข์ เมื่อจบแล้วภิกษุ ๒ รูป พึงปวารณาในสำนักภิกษุ ๔ รูปนั้น ฯ

(ปี 2546) ภิกษุพึงประชุมกันสวดพระปาฏิโมกข์ในวันเช่นไรบ้าง?

กำลังสวดพระปาฏิโมกข์ค้างอยู่ หากมีภิกษุอื่นมาถึงเข้าจะปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ ในวันพระจันทร์เพ็ญ (ดิถีขึ้น ๑๕ ค่ำ) วันพระจันทร์ดับ (ดิถีแรม ๑๕ ค่ำ หรือ ๑๔ ค่ำ) และวันสามัคคี ฯ

ปฏิบัติอย่างนี้ คือ

ถ้าภิกษุผู้เข้ามาใหม่มากกว่าภิกษุผู้ชุมนุม ต้องสวดตั้งต้นใหม่

ถ้าเท่ากัน หรือน้อยกว่า ส่วนที่สวดไปแล้วก็ให้เป็นอันสวดแล้ว ให้เธอผู้มาใหม่ฟัง ส่วนที่ยังเหลือต่อไป ฯ

(ปี 2546) สังฆปวารณา คืออะไร?

คำบอกปาริสุทธิว่าอย่างไร?

ตอบ คือ ปวารณาเป็นการสงฆ์ มีภิกษุประชุมตั้งแต่ ๕ รูปขึ้นไป ฯ

ว่าดังนี้

สำหรับผู้แก่พรรษากว่าว่า “ปริสุทฺโธ อหํ อาวุโส ปริสุทฺโธติ มํ ธาเรหิ” ว่า ๓ หน

สำหรับผู้อ่อนพรรษากว่าว่า “ปริสุทฺโธ อหํ ภนฺเต ปริสุทฺโธติ มํ ธาเรถ” ว่า ๓ หน ฯ

(ปี 2545) ผู้ทำและอาการที่ทำ ในการทำอุโบสถ มีอะไรบ้าง?

การทำอุโบสถต้องพร้อมด้วยองค์อย่างไรบ้าง?

ตอบ ผู้ทำมี ๓ คือสงฆ์ คณะ และบุคคล ฯ อาการที่ทำมี ๓ คือสวดปาฏิโมกข์ บอกความบริสุทธิ์ และอธิษฐาน ฯ

พร้อมด้วยองค์ ๔ คือ

๑) วันนั้นเป็นวันอุโบสถที่ ๑๔ หรือ ๑๕ หรือวันสามัคคี วันใดวันหนึ่ง

๒) ภิกษุผู้เข้าประชุมครบองค์ประชุม คือตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป

๓) พวกเธอไม่ต้องสภาคาบัติ

๔) บุคคลที่จำต้องเว้น ไม่มีในที่ประชุมนั้น ฯ

(ปี 2544) ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาไม่ขาดย่อมได้อานิสงส์เท่าไร? อะไรบ้าง?

ภิกษุพึงประชุมกันสวดพระปาฏิโมกข์ในวันเช่นไรบ้าง?

ตอบ ได้อานิสงส์ ๕ คือ

๑) เที่ยวไปโดยไม่ต้องบอกลาตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค

๒) เที่ยวจาริกไปไม่ต้องนำไตรจีวรไปครบสำรับ

๓) ฉันคณโภชน์ และปรัมปรโภชน์ได้

๔) เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา

๕) จีวรที่เกิดขึ้นในที่นั้น จักเป็นของได้แก่พวกเธอ

ในวันพระจันทร์เพ็ญ (ดิถีขึ้น ๑๕ ค่ำ) วันพระจันทร์ดับ (ดิถีแรม ๑๕ ค่ำ หรือ ๑๔ ค่ำ) และวันสามัคคี

บุพพกรณ์และบุพพกิจ

(ปี 2552) บุพพกรณ์และบุพพกิจ ในการทำอุโบสถต่างกันอย่างไร? ในวัดที่มีภิกษุ ๓ รูป เมื่อถึงวันอุโบสถ จะต้องทำบุพพกรณ์และบุพพกิจหรือไม่ เพราะเหตุไร?

ตอบ บุพพกรณ์ คือ กรณียะอันจะพึงกระทำให้เสร็จก่อนประชุมสงฆ์ ส่วนบุพพกิจ เป็นธุระอันจะพึงทำก่อนแต่สวดปาติโมกข์ ฯ บุพพกรณ์นั้นเป็นกรณียะ จะต้องทำเพราะต้องไปประชุมกันตามกิจ ส่วนบุพพกิจนั้นไม่ต้องทำเพราะภิกษุ ๓ รูปไม่ต้องสวดปาติโมกข์ ฯ

(ปี 2550) ในการทำอุโบสถสวดปาติโมกข์นั้น มีบุพพกิจอะไรบ้าง? และภิกษุอาจต้องอาบัติถุลลัจจัยด้วยเรื่องอะไรได้บ้าง?

ตอบ บุพพกิจ มีดังนี้

๑) นำปาริสุทธิของภิกษุผู้อาพาธมา

๒) นำฉันทะของเธอมาด้วย

๓) บอกฤดู

๔) นับภิกษุ

๕) สั่งสอนนางภิกษุณี ฯ

ในเรื่องที่ว่า รู้อยู่ว่าจะมีภิกษุอื่นมาร่วมทำอุโบสถด้วยอีก แต่นึกเสียว่า ช่างเป็นไร แล้วสวด ปรับอาบัติถุลลัจจัย ฯ

องค์ประกอบของการสวดปาฏิโมกข์

(ปี 2547) การตั้งญัตติกรรม ในเวลาทำอุโบสถ มีคำว่า ปตฺตกลฺลํ แปลว่า ความพรั่งพร้อม นั้นหมายความว่าอย่างไร?

ตอบ หมายความว่า การทำอุโบสถกรรมนั้น ต้องประกอบด้วยองค์ ๔ คือ

๑. วันนั้น เป็นวันอุโบสถที่ ๑๔ หรือ ๑๕ หรือวันสามัคคี วันใดวันหนึ่ง

๒. ภิกษุประชุมครบองค์ประชุม

๓. พวกเธอไม่ต้องสภาคาบัติ

๔. บุคคลที่ควรเว้นไม่มีในที่ประชุม ฯ

ปวารณา

๑. **สังฆปวารณา** ภิกษุที่จำพรรษาในวัดเดียวกันตั้งแต่ **๕ รูปขึ้นไป** ทำปวารณาการสงฆ์
๒. **คณปวารณา** ภิกษุที่จำพรรษาในวัดเดียวกัน **๒-๔ รูป**ทำปวารณาเป็นการคณะ
๓. **บุคคลปวารณา** ภิกษุแม้จะจำพรรษาอยู่เพียง**รูปเดียว** ในวันปวารณา ก็ต้องทำการอธิษฐานปวารณา ถ้าไม่ทำปรับอาบัติทุกกฎ

(ปี 2555) ปวารณามีกี่อย่าง? อะไรบ้าง? ในอาวาสหนึ่งมีภิกษุจำพรรษา ๓ รูป เมื่อถึงวันปวารณา พึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ มี ๓ อย่าง คือ สังฆปวารณา คณปวารณา และบุคคลปวารณา ฯ

พึงทำคณปวารณา ฯ

(ปี 2552) ภิกษุจำพรรษาอยู่ด้วยกัน ๕ รูป ๔ รูป ๓ รูป ๒ รูปหรืออยู่รูปเดียว ถึงวันปวารณาพึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ อยู่ด้วยกัน ๕ รูปพึงทำปวารณาเป็นการสงฆ์

อยู่ด้วยกัน ๔ รูป ๓ รูป ๒ รูป พึงทำปวารณาเป็นการคณะ

อยู่รูปเดียว พึงอธิษฐานเป็นการบุคคล ฯ

(ปี 2551) ในวัดหนึ่งมีภิกษุจำพรรษา ๔ รูป เมื่อถึงวันปวารณาออกพรรษาพึงทำอย่างไร? ถ้ามีภิกษุอาคันตุกะสัตตาหะมาสมทบอีก ๕ รูป จะพึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ ในวันมหาปวารณาพึงทำคณะปวารณา โดยรูปหนึ่งตั้งญัตติแล้วกล่าวปวารณาตามลำดับพรรษา ฯ

ถ้ามีภิกษุอาคันตุกะสัตตาหะมาเพิ่มอีก ๕ รูป พึงทำปวารณาเป็นสังฆปวารณา แล้วกล่าวปวารณาตามลำดับพรรษา ฯ

(ปี 2550) ปวารณา คืออะไร? มีพระพุทธานุญาตให้ภิกษุเช่นไรทำปวารณาได้? และทำในวันไหน?

ตอบ คือ การบอกให้โอกาสแก่ภิกษุทั้งหลายเพื่อปรารถนาตักเตือนว่ากล่าวตนได้ ฯ

มีพระพุทธานุญาตให้ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสทำปวารณาแทนอุโบสถ ฯ

ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวันเต็ม ๓ เดือนแต่วันจำพรรษา ฯ

(ปี 2548) การอธิษฐานเข้าพรรษา กับการปวารณาออกพรรษา ทั้ง ๒ นี้ อย่างไหนกำหนดด้วยสงฆ์เท่าไร? และกำหนดเขตอย่างไร?

ตอบ การอธิษฐานเข้าพรรษาไม่เป็นสังฆกรรมจึงไม่กำหนดด้วยสงฆ์ แต่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติอธิษฐานเข้าพรรษาพร้อมๆ กัน จะอธิษฐานที่ไหนก็ได้ แต่ท่านห้ามไม่ให้จำพรรษาในที่ไม่สมควรเท่านั้น เช่น ในโพรงไม้ บนค่าคบไม้ ในตุ่ม หรือในกระท่อมผี เป็นต้น ฯ และให้กำหนดบริเวณอาวาสเป็นเขต ฯ

ส่วนการปวารณาออกพรรษาเป็นสังฆกรรม กำหนดด้วยสงฆ์ตั้งแต่ ๕ รูปขึ้นไป ฯ

และกำหนดให้ทำภายในเขตสีมา ถ้าต่ำกว่า ๕ รูป ท่านให้ปวารณาเป็นการคณะถ้ารูปเดียวให้อธิษฐานเป็นการบุคคล ฯ

(ปี 2547) ในอาวาสแห่งหนึ่งมีภิกษุจำพรรษาแรก ๔ รูป พรรษาหลัง ๒ รูป เมื่อถึงวันปวารณาแรก (เพ็ญเดือน ๑๑) และวันปวารณาหลัง (เพ็ญเดือน ๑๒) เธอทั้ง ๖ รูปนั้น จะปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ เมื่อถึงวันปวารณาแรก พึงประชุมกันทั้ง ๖ รูปแล้ว ตั้งสังฆญัตติ ภิกษุผู้จำพรรษาแรก ๔ รูปพึงปวารณา เมื่อเสร็จแล้วภิกษุอีก ๒ รูปพึงทำปาริสุทธิอุโบสถในสำนักภิกษุ ๔ รูปนั้น

เมื่อถึงวันปวารณาหลัง พึงประชุมกัน ๖ รูปเช่นเดียวกันแล้ว ภิกษุผู้จำพรรษาแรก ๔ รูป พึงตั้งญัตติสวดปาฏิโมกข์ เมื่อจบแล้วภิกษุ ๒ รูป พึงปวารณาในสำนักภิกษุ ๔ รูปนั้น ฯ

(ปี 2545) วันปวารณา และอาการที่กระทำ คืออะไรบ้าง?

การตั้งญัตติในสังฆปวารณามีกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

ตอบ วันปวารณามี ๓ คือ จาตุททสี ที่ ๑๔ ค่ำ ๑ ปัณณรสี ที่ ๑๕ ค่ำ ๑ สามัคคีวันที่ภิกษุสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ๑ ฯ อาการที่กระทำมี ๓ คือปวารณาต่อที่ประชุม ๑ ปวารณากันเอง ๑ อธิษฐานใจ ๑ ฯ

มี ๕ อย่าง คือ เตวาจิกาญัตติ ๑ เทววาจิกาญัตติ ๑ เอกวาจิกาญัตติ ๑ สมานวัสสิกาญัตติ ๑ สัพพสังคาหิกาญัตติ ๑ ฯ

(ปี 2544) ภิกษุจำพรรษา ๑ รูป ๒, ๓, ๔, ๕ รูป เมื่อถึงวันปวารณาพึงปฏิบัติอย่างไร?

เหตุที่ทำให้เลื่อนปวารณาได้มีกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

ตอบ พึงปฏิบัติอย่างนี้ ภิกษุ ๑ รูป พึงอธิษฐานเป็นการบุคคล, ภิกษุ ๒, ๓, ๔ รูป พึงทำคณะปวารณา, ภิกษุ ๕ รูปขึ้นไป พึงทำสังฆปวารณา

มี ๒ อย่างคือ

๑) ภิกษุจะเข้ามาสมทบปวารณาด้วย ด้วยหมายจะคัดค้านผู้นั้นผู้นี้ ทำให้เกิดอธิกรณ์ขึ้น

๒) อยู่ด้วยกันเป็นผาสุก ปวารณาแล้วต่างจะจากกันจาริกไปเสีย

อุปปถกิริยา การประพฤตินอกลู่นอกทางของสมณะ

๑. **อนาจาร** ความประพฤติไม่ดีไม่งามและการเล่นต่างๆ ที่ไม่เหมาะสมแก่ความเป็นบรรชิต ท่านปรับอาบัติทุกกฎ
๒. **ปาปสมาจาร** การประทุษร้ายตระกูล หมายถึง การประพฤติตัวไม่เหมาะสมของภิกษุสามเณรต่อชาวบ้านที่ตนคบค้าสมาคมด้วยอาการ ๒ อย่างคือ ๑.อาการที่เนื่องด้วยการสมาคม ๒.อาการที่เนื่องด้วยการรุกรานหรือตัดรอน
๓. **อเนสนา** การหาเลี้ยงชีพในทางที่ไม่เหมาะสมของภิกษุสามเณร เป็นการกระทำที่ไม่บริสุทธิ์น่าติเตียน และน่ารังเกียจ มี ๒ ประเภท คือ การแสวงหาที่เป็นโลกวัชชะ และการแสวงหาที่เป็นปัณณัติวัชชะ

(ปี 2556) ภิกษุได้ชื่อว่าผู้ประทุษร้ายสกุล กับภิกษุได้ชื่อว่าผู้ยังสกุลให้เลื่อมใส เพราะมีความประพฤติต่างกันอย่างไร?

ตอบ ต่างกันอย่างนี้ ภิกษุผู้ประทุษร้ายสกุล เป็นผู้ประพฤติให้เขาเสียศรัทธาเลื่อมใส ประจบเขาด้วยกิริยาทำตนอย่างคฤหัสถ์ ให้ของกำนัลแก่สกุลอย่างคฤหัสถ์เขาทำ ยอมตนให้เขาใช้สอย หรือด้วยอาการเอาเปรียบโดยเชิงให้สิ่งของเล็กน้อยด้วยหวังได้มาก

ส่วนภิกษุผู้ยังสกุลให้เลื่อมใส เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอาจาระ ไม่ทอดตนเป็นคนสนิทของสกุลโดยฐานเป็นคนเลวไม่รุกรานตัดรอนเขา แสดงเมตตาจิต ประพฤติพอดีพองาม ทำให้เขาเลื่อมใสนับถือตน ฯ

(ปี 2556) อนามัฏฐบิณฑบาต ได้แก่โภชนะเช่นไร? มีข้อห้ามตามพระวินัยไว้อย่างไร?

ตอบ ได้แก่โภชนะที่ภิกษุได้มายังไม่ได้หยิบไว้ฉัน ฯ

มีข้อห้ามไม่ให้ภิกษุให้แก่คฤหัสถ์อื่นนอกจากมารดาและบิดา ฯ

(ปี 2554) ภิกษุได้รับการสรรเสริญว่า กุลปสาทโก ผู้ยังตระกูลให้เลื่อมใส กับภิกษุผู้ได้รับการตำหนิว่า กุลทูสโก ผู้ประทุษร้ายตระกูล เพราะมีความประพฤติเช่นไร?

ตอบ ภิกษุผู้ได้รับการสรรเสริญว่า กุลปสาทโก เพราะถึงพร้อมด้วยอาจาระ ไม่ทอดตนเป็นคนสนิทของสกุลโดยฐานเป็นคนเลว ไม่รุกรานตัดรอนเขา แสดงเมตตาจิต ประพฤติพอดีพองาม ทำให้เขาเลื่อมใสนับถือตน ส่วนภิกษุผู้ได้รับการตำหนิว่า กุลทูสโก ผู้ประทุษร้ายสกุล เพราะประพฤติให้เขาเสียศรัทธาเลื่อมใส ประจบเขาด้วยกิริยาทำตนอย่างคฤหัสถ์ ให้ของกำนัลแก่สกุลอย่างคฤหัสถ์เขาทำกัน ยอมตนให้เขาใช้สอย หรือด้วยอาการเอาเปรียบโดยเชิงให้สิ่งของเล็กน้อยด้วยหวังได้มาก ฯ

(ปี 2553) อุปปถกิริยา คืออะไร? ความประพฤติเช่นไรจัดเข้าใน อนาจาร ปาปสมาจาร อเนสนา?

ตอบ คือ การทำนอกรีตนอกรอยของสมณะ ฯ

ความประพฤติไม่ดีไม่งาม และเล่นมีประการต่าง ๆ จัดเข้าในอนาจาร

ความประพฤติเลวทราม จัดเข้าในปาปสมาจาร

ความเลี้ยงชีพไม่สมควร จัดเข้าในอเนสนา ฯ

(ปี 2552) การทำนอกรีตนอกรอยของสมณะที่เรียกว่า อนาจาร ปาปสมาจาร และอเนสนา ได้แก่ความประพฤติเช่นไร รวมเรียกว่าอะไร?

ตอบ อนาจาร ได้แก่ ความประพฤติไม่ดี ไม่งาม และเล่นมีประการต่างๆ

ปาปสมาจาร ได้แก่ ความประพฤติเลวทราม

อเนสนา ได้แก่ ความเลี้ยงชีพไม่สมควร

รวมเรียกว่าอุปปถกิริยา ฯ

(ปี 2551) ภิกษุได้ชื่อว่า “กุลทูสโก ผู้ประทุษร้ายสกุล” เพราะประพฤติอย่างไร?

ตอบ เพราะประพฤติให้เขาเสียศรัทธาเลื่อมใส คือ เป็นผู้ประจบเขาด้วยกิริยาทำตนอย่างคฤหัสถ์ ยอมตนให้เขาใช้สอย หรือด้วยอาการ เอาเปรียบโดยเชิงให้สิ่งของเล็กน้อยด้วยหวังได้มาก ฯ

(ปี 2550) ดิรัจฉานวิชาไม่ดีอย่างไร พระศาสดาจึงตรัสห้ามไว้ ไม่ให้บอกไม่ให้เรียน?

ตอบ เป็นความรู้ที่เขาสงสัยว่าลวงหรือหลง ไม่ใช่ความรู้จริงจัง ผู้บอกเป็นผู้ลวง ผู้เรียนก็เป็นผู้หัดเพื่อจะลวงหรือเป็นผู้หลงงมงาย ฉะนั้น พระศาสดาจึงตรัสห้ามไว้ไม่ให้บอก ไม่ให้เรียน ฯ

(ปี 2548) อเนสนา คืออะไร? ภิกษุทำอเนสนา ต้องอาบัติอะไรได้บ้าง?

ตอบ คือ กิริยาที่แสวงหาเลี้ยงชีพในทางไม่สมควร ฯ ปาราชิก สังฆาทิเสส ปาจิตตีย์และ ทุกกฏ ฯ

(ปี 2548) ความรู้ในการทำเสน่ห์ให้ชายหญิงรักกัน จัดเป็นดิรัจฉานวิชาเพราะเหตุไร ?

ตอบ เพราะเป็นความรู้ที่ไม่เกี่ยวกับธรรมวินัยของภิกษุ และเป็นความรู้ที่ทำให้เขาสงสัยว่าลวง ทำให้เขาหลงงมงาย ไม่ใช่ความรู้จริง ผู้บอกเป็นผู้ลวง ฝ่ายผู้เรียนเป็นผู้หัดเพื่อลวง หรือเป็นผู้หลงงมงาย ฯ

(ปี 2546) ความประพฤติต่อไปนี้ จัดเข้าในอุปปถกิริยาข้อไหน ?

ก. ชอบเล่นคะนอง ร้องรำทำเพลง

ข. ชอบด่าว่า เสียดสี เปรียบเปรยเขา ยุยงให้เขาแตกกัน

ตอบ ก. จัดเข้าในข้ออนาจาร ความประพฤติไม่ดีไม่งาม ฯ

ข. จัดเข้าในข้อปาปสมาจาร ความประพฤติเลวทราม ฯ

(ปี 2545) ภิกษุผู้เข้าไปในเจติยสถาน ควรปฏิบัติอย่างไร?

ภิกษุได้ชื่อว่า "กุลปสาทโก ผู้ยังตระกูลให้เลื่อมใส" เพราะมีปฏิปทาอย่างไร ?

ตอบ ควรปฏิบัติอย่างนี้ คือไม่กั้นร่ม ไม่สวมรองเท้า ไม่ห่มคลุมเข้าไป ไม่แสดงอาการดูหมิ่นต่างๆ เช่นพูดเสียงดัง และนั่งเหยียดเท้าเป็นต้น ไม่ถ่ายอุจจาระปัสสาวะ และไม่ถ่มเขฬะในลานพระเจดีย์ ฯ

เพราะมีปฏิปทาอย่างนี้ คือเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอาจาระ ไม่ทอดตนเป็นคนสนิทของสกุล โดยฐานเป็นคนเลว และอีกอย่างหนึ่ง ไม่รุกรานตัดรอนเขา แสดงเมตตาจิตต่อเขา ประพฤติพอดีพองาม ยังความเลื่อมใสนับถือของเขาให้เกิดในตน ฯ

(ปี 2545) ภิกษุไม่สังวรในอุปปถกิริยา จะพึงได้รับโทษอย่างไรบ้าง?

การแสวงหาเช่นไรจัดเป็นโลกวัชชะ มีโทษทางโลก? เช่นไรจัดเป็นปัณณัตติวัชชะ

มีโทษทางพระบัญญัติ?

ตอบ ปรับเป็นอาบัติทุกกฏ และเป็นฐานที่สงฆ์จะพึงลงโทษ ๔ สถาน อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามโทษานุโทษ คือ

๑) ตัชชนียกรรม ตำหนิโทษ

๒) นิยสกรรม ถอดยศ คือถอดความเป็นผู้ใหญ่

๓) ปัพพาชนียกรรม ขับไล่จากวัด

๔) ปฏิสารณียกรรม ให้หวนระลึกถึงความผิด ฯ

การแสวงหาในทางบาป เช่นทำโจรกรรมและหลอกลวงให้เขาเชื่อถือ และในทางที่โลกเขาดูหมิ่น จัดเป็นโลกวัชชะ ฯ การแสวงหาในทางผิดธรรมเนียมของภิกษุ แม้ไม่มีโทษแก่คนพวกอื่น จัดเป็นปัณณัตติวัชชะ ฯ

(ปี 2544) การทำนอกรีตนอกรอยของสมณะ เรียกว่าอะไร? มีกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

จงบอกความหมายของแต่ละอย่างด้วย

ตอบ เรียกว่า อุปปถกิริยา, มี ๓ อย่างคือ อนาจาร ๑ ปาปสมาจาร ๑ อเนสนา ๑

ความประพฤติไม่ดีไม่งาม และเล่นมีประการต่าง ๆ จัดเข้าในอนาจาร

ความประพฤติเลวทราม จัดเข้าในปาปสมาจาร

ความเลี้ยงชีพไม่สมควร จัดเข้าในอเนสนา

กาลิก ๔ ของกินที่ภิกษุรับประเคนไว้แล้วและฉันได้ในเวลาที่กำหนด แบ่งไว้ ๔ ประเภท

๑. **ยาวกาลิก** ของที่รับประเคนไว้แล้ว ฉันได้ชั่วคราว คือตั้งแต่เช้าถึงเที่ยงของวันนั้น
๒. **ยามกาลิก** ของที่รับประเคนไว้แล้ว ฉันได้ชั่วระยะเวลาวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง
๓. **สัตตาหกาลิก** ของที่รับประเคนไว้แล้ว เก็บไว้ฉันได้ในระยะเวลา ๗ วัน ได้แก่ เภสัช ๕ (เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย)
๔. **ยาวชีวิก** ของที่รับประเคนไว้แล้ว เก็บไว้ฉันได้ตลอดชีวิต

กาลิกระคนกัน มีกฎเกณฑ์โดยกำหนดอายุตามกาลิกที่มีอายุน้อยที่สุด ฯ เช่นยาผง เป็นยาวชีวิก คลุกกับน้ำผึ้งที่เป็นสัตตาหกาลิก ต้องถืออายุ ๗ วัน เป็นเกณฑ์

(ปี 2557) กาลิก ๔ ได้แก่อะไรบ้าง? โภชนะ ๕ เภสัช ๕ จัดเป็นกาลิกอะไร?

ตอบ ได้แก่ยาวกาลิก ยามกาลิก สัตตาหกาลิก ยาวชีวิก ฯ

โภชนะ ๕ เป็นยาวกาลิก

เภสัช ๕ เป็นสัตตาหกาลิก ฯ

(ปี 2555) เภสัช ๕ มีอะไรบ้าง จัดเป็นกาลิกอะไร?

ตอบ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ จัดเป็นสัตตาหกาลิก ฯ

(ปี 2553) ยาวกาลิกกับยาวชีวิกได้แก่กาลิกเช่นไร? กาลิกระคนกันมีกฎเกณฑ์กำหนดอายุไว้อย่างไร? จงยกตัวอย่าง

ตอบ ยาวกาลิก ได้แก่ของที่ให้บริโภคได้ชั่วคราว ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยงวัน

ยาวชีวิก ได้แก่ของที่ให้บริโภคได้เสมอไป ไม่มีจำกัดกาล ฯ

กฎเกณฑ์กำหนดอายุตามกาลิกที่มีอายุน้อยที่สุด ฯ เช่นยาผง เป็นยาวชีวิก คลุกกับน้ำผึ้งที่เป็นสัตตาหกาลิก ต้องถืออายุ ๗ วัน เป็นเกณฑ์ ฯ

(ปี 2553) คำว่า อันโตวุฏฐะ อันโตปักกะ สามปักกะ หมายถึงอะไร ?

ตอบ อันโตวุฏฐะ หมายถึงยาวกาลิกที่ภิกษุเก็บไว้ในที่อยู่ของตน ฯ

อันโตปักกะ หมายถึงยาวกาลิกที่ภิกษุหุงต้มภายใน (ที่อยู่ของตน) ฯ

สามปักกะ หมายถึงยาวกาลิกที่ภิกษุทำให้สุกเอง ฯ

(ปี 2552) กาลิกคืออะไร? มีอะไรบ้าง? กาลิกระคนกันมีกำหนดอายุไว้อย่างไร? จงยกตัวอย่าง

ตอบ ของที่จะพึงกลืนให้ล่วงลำคอลงไป มีดังนี้ ยาวกาลิก ยามกาลิก สัตตาหกาลิก และยาวชีวิก ฯ

กำหนดอายุตามกาลิกที่มีอายุสั้นที่สุดเป็นเกณฑ์ เช่น เอายาผงที่เป็นยาวชีวิกซึ่งไม่จำกัดอายุคลุกับน้ำผึ้งที่เป็นสัตตาหกาลิกซึ่งมีกำหนดอายุไว้ ๗ วัน ดังนี้ต้องถืออายุ ๗ วันเป็นเกฑ์ ฯ

(ปี 2551) กาลิก มีเท่าไร? อะไรบ้าง? กล้วยดองน้ำผึ้งเป็นกาลิกอะไร?

ตอบ มี ๔ ฯ ยาวกาลิก ยามกาลิก สัตตาหกาลิก ยาวชีวิก ฯ

เป็นยาวกาลิก ฯ

(ปี 2550) ยาวกาลิก กับ ยาวชีวิก ต่างกันอย่างไร?

ตอบ ยาวกาลิก คือ ของที่ใช้บริโภคเป็นอาหาร บริโภคได้ชั่วคราว คือตั้งแต่เช้าถึงเที่ยงวัน ได้แก่ โภชนะ ๕ นมสด นมส้ม ของขบเคี้ยว เป็นต้น

ส่วนยาวชีวิก เป็นของที่ให้ประกอบเป็นยา บริโภคได้เสมอไป ไม่มีจำกัดเวลา แต่เมื่อมีเหตุจึงบริโภคได้ ได้แก่ รากไม้ น้ำฝาด ใบไม้ ผลไม้ ยางไม้ เกลือ เป็นต้น ฯ

(ปี 2547) ภิกษุบิณฑบาตได้สับปะรดแล้ว นำมาฉันรวมกับน้ำตาลทรายและเกลือซึ่งรับประเคนไว้แล้ว ๒ วัน จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่? เพราะเหตุไร?

ตอบ ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะน้ำตาลทรายเป็นสัตตาหกาลิก เกลือเป็นยาวชีวิก เมื่อนำมาฉันรวมกับสับปะรดซึ่งเป็นยาวกาลิก จึงมีคติเป็นยาวกาลิก ทำให้ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะฉันของเป็นสันนิธิ ฯ

(ปี 2546) อุททิสมังสะ ได้แก่เนื้อเช่นไร?

ภิกษุฉันเนื้องู เนื้อมนุษย์ ต้องอาบัติอะไร?

ตอบ อุททิสมังสะ ได้แก่เนื้อที่เป็นกัปปิยะโดยกำเนิดและเขาทำให้สุกแล้ว แต่เป็นของที่เขาฆ่าเพื่อทำเป็นอาหารถวายพระภิกษุโดยตรง ฯ

ภิกษุฉันเนื้องู ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ ฉันเนื้อมนุษย์ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ฯ

(ปี 2545) ดิถีที่กำหนดให้เข้าจำพรรษาในบาลีกล่าวไว้เท่าไร? อะไรบ้าง ?

สัตตาหกรณียะ และ สัตตาหกาลิก มีอธิบายอย่างไร ?

ตอบ กล่าวไว้ ๒ คือ

๑) ปุริมิกา วัสสูปนายิกา วันเข้าพรรษาต้น คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘

๒) ปัจฉิมิกา วัสสูปนายิกา วันเข้าพรรษาหลัง คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ ฯ

สัตตาหกรณียะ คือภิกษุผู้อยู่จำพรรษาไปแรมคืนที่อื่นด้วยกิจจำเป็นบางอย่าง แต่กลับมาภายใน ๗ วัน เรียกว่าไปด้วยสัตตาหกรณียะ หรือสัตตาหะ ฯ

สัตตาหกาลิก คือของที่รับประเคนแล้วเก็บไว้บริโภคได้ ๗ วัน ฯ

ภัณฑะต่างเจ้าของ

ภัณฑสงฆ์

๑. **ครุภัณฑ์** ทรัพย์สินที่จัดเป็นของใหญ่โต ใช้แล้วไม่สิ้นไป คงอยู่ในสภาพเดิมได้นาน

๒. **ลหุภัณฑ์** ทรัพย์สินที่จัดเป็นของเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้แก่ อาหารบิณฑบาต เภสัช และบริขาร

(ปี 2547) ภัณฑะเช่นไรที่จัดเป็นของสงฆ์? กำหนดไว้กี่ประเภท? อะไรบ้าง?

บิณฑบาต กุฎี ที่ดิน จีวร ประคดเอว และเสนาสนะ เป็นภัณฑะประเภทไหน?

ตอบ ภัณฑะที่เขาถวายเป็นสาธารณะแก่หมู่ภิกษุ ไม่เฉพาะตัว หรือภัณฑะอันภิกษุรับก็ดี ปกครองหวงห้ามไว้ก็ดีด้วยความเป็นสาธารณะแก่หมู่ภิกษุ จัดเป็นของสงฆ์ ฯ

กำหนดไว้ ๒ ประเภทคือ ครุภัณฑ์ ๑ ลหุภัณฑ์ ๑ ฯ

บิณฑบาต จีวร ประคดเอว จัดเป็นลหุภัณฑ์ กุฎี ที่ดิน และเสนาสนะ จัดเป็นครุภัณฑ์ ฯ

(ปี 2544) ลหุภัณฑ์ และครุภัณฑ์ที่เป็นของสงฆ์ คือของเช่นไร? อย่างไหนแจกกันได้ และไม่ได้?

วินัยกรรม กับสังฆกรรม ต่างกันอย่างไร?

ตอบ ลหุภัณฑ์ คือของเบา มีบิณฑบาต เภสัช กับบริขารที่จะใช้สำหรับตัว คือบาตร จีวร ประคดเอว เข็ม มีดพับ มีดโกน เป็นของที่แจกกันได้

ครุภัณฑ์ คือของหนัก ไม่ใช่ของสำหรับใช้สิ้นไป เป็นของควรรักษาไว้ได้นาน เป็นเครื่องใช้ในเสนาสนะ หรือเป็นตัวเสนาสนะเอง ตลอดถึงกุฎีและที่ดิน เป็นของที่แจกกันไม่ได้ ฯ

ต่างกันอย่างนี้ กรรมที่ภิกษุแต่ละรูปหรือหลายรูปจะพึงกระทำตามพระวินัย เช่น การแสดงอาบัติ อธิษฐาน วิกัป เป็นต้น เรียกว่าวินัยกรรม

กรรมที่ภิกษุครบองค์สงฆ์จตุวรรคเป็นต้น พึงทำเป็นการสงฆ์ เช่น อปโลกนกรรม ญัตติกรรม เป็นต้น เรียกว่าสังฆกรรม ฯ

องค์ที่เป็นลักษณะแห่งการถือวิสาสะ

(ปี 2557) ลักษณะถือวิสาสะที่มาในพระบาลีมอะไรบ้าง?

ตอบ มี

๑. เป็นผู้เคยได้เห็นกันมา ๒. เป็นผู้เคยคบกันมา

๓. ได้พูดกันไว้ ๔. ยังมีชีวิตอยู่

๕. รู้ว่าของนั้นเราถือเอาแล้วเขาจักพอใจ ฯ

(ปี 2555) องค์ที่เป็นลักษณะแห่งการถือวิสาสะ คืออะไรบ้าง? เห็นว่าข้อไหนสำคัญ?

ตอบ คือ เป็นผู้เคยได้เห็นกันมา ๑ เป็นผู้เคยคบกันมา ๑ ได้พูดกันไว้ ๑ ยังมีชีวิตอยู่ ๑ รู้ว่าของนั้นเราถือเอาแล้วเขาจักพอใจ ๑ ฯ

เห็นว่าข้อสุดท้ายสำคัญ ฯ

(ปี 2545) ในบาลีแสดงลักษณะการถือวิสาสะไว้อย่างไรบ้าง?

เหตุที่ควรถือเป็นประมาณ ๕ ประการให้บริขารขาดอธิษฐาน มีอะไรบ้าง?

ตอบ แสดงไว้อย่างนี้ คือ

๑) เป็นผู้เคยได้เห็นกันมา

๒) เป็นผู้เคยคบกันมา

๓) ได้พูดกันไว้

๔) ยังมีชีวิตอยู่

๕) รู้ว่าของนั้น เราถือเอาแล้ว เจ้าของจักพอใจ ฯ

มีดังนี้ คือ

๑) ให้แก่ผู้อื่น

๒) ถูกโจรชิงเอาไปหรือลักเอาไป

๓) มิตรถือเอาด้วยวิสาสะ

๔) ถอนเสียจากอธิษฐาน

๕) เป็นช่องทะลุ ฯ

วินัยกรรม

(ปี 2553) วินัยกรรม กับ สังฆกรรม มีความหมายต่างกันอย่างไร?

การทำวินัยกรรมนั้น มีจำกัดบุคคลและสถานที่บ้างหรือไม่อย่างไร?

ตอบ ต่างกันอย่างนี้

กรรมที่ภิกษุแต่ละรูปหรือหลายรูปจะพึงทำตามพระวินัย เช่น พินทุ อธิษฐาน วิกัปจีวร เป็นต้น เรียกว่าวินัยกรรม

กรรมที่ภิกษุครบองค์เป็นสงฆ์ มีจำนวนอย่างต่ำตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไปจะพึงทำ เช่น อปโลกนกรรมเป็นต้น เรียกว่าสังฆกรรม ฯ

จำกัดบุคคลและสถานที่ไว้ดังนี้

๑. แสดงอาบัติ ต้องแสดงแก่ผู้เป็นภิกษุด้วยกัน

๒. อธิษฐาน ต้องทำเอง

๓. วิกัป ต้องวิกัปแก่สหธรรมิกทั้ง ๕ คือ ภิกษุ ภิกษุณี นางสิกขมานา สามเณร สามเณรี รูปใดรูปหนึ่ง

๔. ห้ามไม่ให้ทำในที่มืด แต่ทำในสีมาหรือนอกสีมาใช้ได้ทั้งนั้น ฯ

(ปี 2552) การแสดงอาบัติ การอธิษฐาน การทำวิกัป ในทางพระวินัยเรียกว่าอะไร? การทำกิจเหล่านี้จำกัดบุคคลไว้อย่างไร?

ตอบ เรียกว่า วินัยกรรม ฯ

การแสดงอาบัติ จำกัดภิกษุผู้รับ ต้องเป็นภิกษุผู้มีสังวาสเดียวกัน

การอธิษฐาน ให้ทำเอง

การทำวิกัป จำกัดผู้รับ ต้องทำกับสหธรรมิกทั้ง ๕ คือ ภิกษุ ภิกษุณี สามเถร สามเณรี สิกขมานา รูปใดรูปหนึ่ง ฯ

(ปี 2546) วินัยกรรม คืออะไร? มีกี่อย่าง อะไรบ้าง?

การทำวินัยกรรมมีจำกัดบุคคลหรือสถานที่ไว้อย่างไรบ้าง?

ตอบ คือ การทำกิจตามพระวินัย ฯ

มี ๓ อย่าง คือ

๑) การแสดงอาบัติ

๒) การอธิษฐาน

๓) การวิกัป ฯ

มีจำกัดบุคคลหรือสถานที่ดังนี้

๑) แสดงอาบัติต้องแสดงแก่ภิกษุผู้มีสังวาสเสมอกัน

๒) อธิษฐานต้องทำเอง

๓) วิกัปต้องทำแก่สหธรรมิกทั้ง ๕ คือ ภิกษุ ภิกษุณี สิกขมานา สามเณร สามเณรี รูปใดรูปหนึ่ง ฯ ส่วนสถานที่ห้ามไม่ให้ทำในที่มืด แต่ในที่นอกสีมา ก็ทำได้ ฯ

(ปี 2544) ลหุภัณฑ์ และครุภัณฑ์ที่เป็นของสงฆ์ คือของเช่นไร? อย่างไหนแจกกันได้ และไม่ได้?

วินัยกรรม กับสังฆกรรม ต่างกันอย่างไร?

ตอบ ลหุภัณฑ์ คือของเบา มีบิณฑบาต เภสัช กับบริขารที่จะใช้สำหรับตัว คือบาตร จีวร ประคดเอว เข็ม มีดพับ มีดโกน เป็นของที่แจกกันได้

ครุภัณฑ์ คือของหนัก ไม่ใช่ของสำหรับใช้สิ้นไป เป็นของควรรักษาไว้ได้นาน เป็นเครื่องใช้ในเสนาสนะ หรือเป็นตัวเสนาสนะเอง ตลอดถึงกุฎีและที่ดิน เป็นของที่แจกกันไม่ได้ ฯ

ต่างกันอย่างนี้ กรรมที่ภิกษุแต่ละรูปหรือหลายรูปจะพึงกระทำตามพระวินัย เช่น การแสดงอาบัติ อธิษฐาน วิกัป เป็นต้น เรียกว่าวินัยกรรม

กรรมที่ภิกษุครบองค์สงฆ์จตุวรรคเป็นต้น พึงทำเป็นการสงฆ์ เช่น อปโลกนกรรม ญัตติกรรม เป็นต้น เรียกว่าสังฆกรรม ฯ

การแสดงอาบัติ

(ปี 2554) สภาคาบัติ คืออาบัติเช่นไร? ภิกษุต้องสภาคาบัติ จะพึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ คือ อาบัติที่ภิกษุต้องวัตถุเดียวกัน เพราะล่วงละเมิดสิกขาบทเดียวกัน ฯ

เมื่อภิกษุต้องสภาคาบัติ ห้ามไม่ให้แสดงอาบัตินั้นต่อกัน ห้ามไม่ให้รับอาบัติของกัน ให้แสดงในสำนักภิกษุอื่น ถ้าสงฆ์ต้องสภาคาบัติทั้งหมด ต้องส่งภิกษุรูปหนึ่งไปแสดงในที่อื่น ภิกษุที่เหลือจึงแสดงในสำนักของภิกษุนั้น ฯ

(ปี 2548) สภาคาบัติ คืออาบัติเช่นไร?

ตอบ คือ อาบัติที่ภิกษุต้องเหมือนกันเพราะล่วงละเมิดสิกขาบทเดียวกัน ฯ

มหาปเทส ๔ ข้อสำหรับอ้างใหญ่

๑. สิ่งใดไม่ได้ทรงห้ามไว้ว่า "ไม่ควร" แต่อนุโลมเข้ากับสิ่งที่ "ไม่ควร"(สิ่งที่ห้าม) ขัดกับสิ่งที่ "ควร"(สิ่งที่อนุญาต) ให้ตัดสินสิ่งนั้นว่า "**ไม่ควร**"(ห้ามทำ)

๒. สิ่งใดไม่ได้ทรงห้ามไว้ว่า "ไม่ควร" แต่อนุโลมเข้ากับสิ่งที่ "ควร"(สิ่งที่อนุญาต) ขัดกับสิ่งที่ "ไม่ควร"(สิ่งที่ห้าม) ให้ตัดสินสิ่งนั้นว่า "**ควร**"(อนุญาตให้ทำ)

๓. สิ่งใดไม่ได้ทรงอนุญาตไว้ว่า "ควร" แต่อนุโลมเข้ากับสิ่งที่ "ไม่ควร"(สิ่งที่ห้าม) ขัดกับสิ่งที่ "ควร"(สิ่งที่อนุญาต) ให้ตัดสินสิ่งนั้นว่า "**ไม่ควร**"(ห้ามทำ)

๔. สิ่งใดไม่ได้ทรงอนุญาตไว้ว่า "ควร" แต่อนุโลมเข้ากับสิ่งที่ "ควร"(สิ่งที่อนุญาต) ขัดกับสิ่งที่ "ไม่ควร"(สิ่งที่ห้าม) ให้ตัดสินสิ่งนั้นว่า "**ควร**"(อนุญาตให้ทำ)

(ปี 2547) มหาปเทส คืออะไร? น้ำตาลสด มิได้ทรงอนุญาตไว้โดยตรงให้ภิกษุฉันได้เหมือนน้ำอ้อย แต่ฉันได้เพราะอะไร? จงตอบให้มีหลัก

ตอบ คือ ข้อสำหรับอ้างใหญ่ ฯ

แม้มิได้ทรงอนุญาตโดยตรงให้ภิกษุฉันได้ก็จริง แต่เพราะน้ำตาลสดเป็นของมีรสหวาน สำเร็จประโยชน์เช่นเดียวกันกับรสหวานแห่งอ้อย ชื่อว่าเป็นของเข้ากันกับรสหวานแห่งอ้อย ดังมีระบุไว้ในมหาปเทศ ๔ ข้อว่า สิ่งใดไม่ได้ทรงอนุญาตไว้ว่าควร แต่เข้ากันกับสิ่งเป็นกัปปิยะ ขัดกันต่อสิ่งเป็นอกัปปิยะ สิ่งนั้นควร ฯ

พุทธบัญญัติที่ทรงอนุญาตพิเศษ

(ปี 2553) ภิกษุจะฉันสิ่งใด ๆ ต้องรับประเคนก่อน มีกรณียกเว้นเป็นพิเศษอะไรบ้าง ที่ไม่ต้องรับประเคนก่อนก็ฉันได้?

ตอบ ยกเว้นเป็นพิเศษเฉพาะภิกษุอาพาธถูกงูกัด ให้ฉันยามหาวิกัฏ ๔ คือมูตร คูถ เถ้า และดินได้ ฯ

วิบัติ ๔

(ปี 2546) วิบัติของภิกษุในทางพระวินัยมีเท่าไร? อะไรบ้าง?

จงให้ความหมายของวิบัติแต่ละอย่างนั้นพอได้ใจความ

ตอบ มี ๔ คือ

๑) สีลวิบัติ

๒) อาจารวิบัติ

๓) ทิฏฐิวิบัติ

๔) อาชีววิบัติ ฯ

ความเสียแห่งศีล ชื่อว่าสีลวิบัติ

ความเสียมารยาท ชื่อว่าอาจารวิบัติ

ความเห็นผิดธรรมผิดวินัย ชื่อว่าทิฏฐิวิบัติ

ความเสียแห่งการเลี้ยงชีพ ชื่อว่าอาชีววิบัติ ฯ

อโคจร ๖ บุคคลและสถานที่ที่ไม่ควรไป

๑. หญิงแพศยา (โสเภณี)

๒. หญิงหม้าย

๓. สาวเทื้อ (โสด)

๔. ภิกษุณี

๕. บัณเฑาะก์

๖. ร้านสุรา

(ปี 2555) ภิกษุได้ชื่อว่า อาจารโคจรสัมปันโน ผู้ถึงพร้อมด้วยมารยาทและโคจร เพราะประพฤติปฏิบัติเช่นไร?

ตอบ เพราะมีความประพฤติปฏิบัติสุภาพเรียบร้อยสมบูรณ์ด้วยอภิสมาจาริกวัตร เว้นจากอโคจร คือบุคคลและสถานที่ที่ไม่ควรไป ฯ

(ปี 2553) ภิกษุผู้ได้ชื่อว่าโคจรสัมปันโนผู้ถึงพร้อมด้วยโคจรเพราะปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ เพราะเว้นอโคจร ๖ จะไปหาใครหรือจะไปที่ไหน เลือกบุคคล เลือกสถานอันสมควร ไปเป็นกิจลักษณะในเวลาอันควร ไม่ไปพร่ำเพรื่อ กลับในเวลา ประพฤติตนไม่ให้เป็นที่รังเกียจของเพื่อนสหธรรมิกเพราะการไปเที่ยว ฯ

(ปี 2552) ภิกษุผู้ได้ชื่อว่าประดับพระศาสนาให้รุ่งเรืองเพราะประพฤติปฏิบัติเช่นไร? จงชี้แจง

ตอบ เพราะมีความประพฤติปฏิบัติสุภาพเรียบร้อย สมบูรณ์ด้วยอภิสมาจาริกวัตร เว้นจากบุคคลและสถานที่ไม่ควรไป คืออโคจร เป็นผู้ได้ชื่อว่าอาจารโคจรสัมปันโน ผู้ถึงพร้อมด้วยมรรยาทและโคจรอันเป็นคู่กับคุณบทว่า สีลสัมปันโน ผู้ถึงพร้อมด้วยศีล ฯ

(ปี 2550) อโคจร คืออะไร? มีอะไรบ้าง?

ตอบ คือ บุคคลก็ดี สถานที่ก็ดี อันภิกษุไม่ควรไปสู่ ฯ

มีหญิงแพศยา ๑ หญิงหม้าย ๑ สาวเทื้อ ๑ ภิกษุณี ๑ บัณเฑาะก์ ๑ ร้านสุรา ๑ ฯ